

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VI./2018
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 539/2017
populárny názov	autoremedúra - podmienky
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Autoremedúra je nastavená tak, že sa má používať len na také inštitúty, ktoré sa týkajú len jednej strany, nemajú vplyv na právnu pozíciu protistrany, a teda kde nie sú striktné požiadavky na kontradiktórnosť. Z tohto pohľadu neboli v predmetnej veci splnené podmienky na aplikáciu autoremedúry, pretože „znovurozbehnutie“ zastaveného konania sa zjavne týkalo právnej pozície sťažovateľky, ktorá tak bola len objektom rozhodovania.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka je povinnou v exekučnej veci o vymoženie finančnej sumy 1 350 262,23 € s príslušenstvom.</p> <p>Zákomom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v znení neskorších predpisov bol okrem iných predpisov novelizovaný Exekučný poriadok s cieľom ochrany spotrebiteľa pred zmenkovými obchodmi. Podľa § 243f ods. 1 Exekučného poriadku v exekučných konaniach, ktoré sa začali pred účinnosťou tohto zákona (23. decembra 2015, pozn.) a v ktorých sa odo dňa účinnosti tohto zákona vyžadujú pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie náležitosti podľa § 39 ods. 4 Exekučného poriadku, je oprávnený povinný doplniť návrh na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 Exekučného poriadku do 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona, pričom podľa odseku 5, ak oprávnený návrh na vykonanie exekúcie nedoplní v lehote podľa odseku 1, súd exekúciu zastaví. Podľa uvedených intertemporálnych ustanovení, ak oprávnený aktívne nedoplnil návrh požadovanými náležitosťami, súd exekúciu zastaví.</p> <p>V prerokovanej veci okresný súd skorším uznesením z 10. októbra 2016 takto zastavil exekúciu proti sťažovateľke, pretože návrh nebol doplnený. Oprávnený podal proti uzneseniu odvolanie. Okresný súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením v režime autoremedúry svoje vlastné uznesenie zrušil, čím exekučné konanie opäť pokračovalo. Okresný súd uvedené uznesenie zrušil z toho dôvodu, že § 39 ods. 4 Exekučného poriadku sa nevzťahuje na vzťahy medzi oprávneným a povinným, ktorými sú v predmetnej veci dve právnické osoby (a nie právnická</p>

	osoba a fyzická osoba/spotrebiteľ), a preto exekúcia nemala byť zastavená. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namieta, že neboli splnené podmienky na (i) autoremedúru, pretože ona nadobudla minimálne právo na náhradu trov konania. Taktiež jej v rozpore s § 373 ods. 3 CSP nebolo (ii) zaslané odvolanie oprávneného na vyjadrenie.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd (III. ÚS 408/2016, I. ÚS 276/2016), podobne ako Európsky súd pre ľudské práva je veľmi citlivý na procesnú neférovosť, na kontradiktórnosť, na zasielanie vyjadrení protistrane. V tomto zmysle je námietka sťažovateľky závažná. Ústavný súd zvažoval, či vzhľadom na charakter rozhodnutia a právnu istotu sporových strán vstúpiť do veci s tým, že niektoré výhrady by sťažovateľka pravdepodobne mohla uplatniť v exekučných námietkach, ale v predmetnej veci akcentuje tak ústavnú prevenciu – objektívnu rolu ústavnej sťažnosti, ale aj procesný komfort sťažovateľky, pretože nedodržaním podmienok autoremedúry by táto bola pripravená aspoň o jeden stupeň férového kontradiktórneho procesu. Ústavný súd berie na vedomie aj pozastavenie exekúcie.</p> <p>V predmetnej veci je otázka kontradiktórnosti priamo previazaná s autoremedúrou. Previazaná tým spôsobom, že zákonným textom je autoremedúra nastavená tak, že sa má používať len na také inštitúty, ktoré sa týkajú len jednej strany, nemajú vplyv na právnu pozíciu protistrany, a teda kde nie sú striktné požiadavky na kontradiktórnosť. Z tohto pohľadu neboli v predmetnej veci splnené podmienky na aplikáciu autoremedúry, pretože „znovurozbehnutie“ zastaveného konania sa zjavne týkalo právnej pozície sťažovateľky, ktorá tak bola len objektom rozhodovania. Okresný súd tým, že rozhodol autoremedúrou bez splnených zákonných podmienok, porušil sťažovateľkino právo na prístup k (odvolaciemu) súdu a právo na spravodlivé súdne konanie.</p> <p>Ústavný súd už nebude rozhodovať o ďalších otázkach nastolených sťažovateľkou, pretože by tým v rozpore so subsidiaritou predbiehal procesné poradie práva.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené.</p> <p>Uznesenie okresného súdu sa zrušuje a vec sa vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov konania.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov	<p>III. ÚS 408/2016</p> <p>II. ÚS 276/2016</p> <p>II. ÚS 591/2012</p> <p>II. ÚS 30/2016</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prístup k súdu</p> <p>exekúcia-nepripustnosť exekúcie</p> <p>exekúcia-exekučné konanie</p> <p>autoremedúra</p>

spisová značka	II. ÚS 642/2017
populárny názov	lehota posúdenia sťažnosti o vzatí do väzby
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.03.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Aj keď sa jednotlivé lehoty v prípadoch posudzovania zákonnosti väzby posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehota rátaná na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol 6. apríla 2017 uznesením okresného súdu podľa § 71 ods. 3 písm. a) zákona č. trestného poriadku vzatý do väzby, pričom väzba začala plynúť od 5. apríla 2017 o 14.35 h, keď bol obmedzený na osobnej slobode. Sťažovateľ zahlásil po vyhlásení napadnutého uznesenia okresným súdom proti nemu sťažnosť „a pretože mu počas trvania namietaného konania až do zvolenia si obhajcu dňa 08. 06. 2017 jemu ustanovení obhajcovia bezdôvodne odmietli spísať doplnenie dôvodov ním podanej sťažnosti tieto spísal a podal sám dňa 18. 04. 2017“. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd z neznámych dôvodov predložil spis spolu s jeho sťažnosťou krajskému súdu až 2. júna 2017. Sťažnosť sťažovateľa podaná proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bola teda predložená krajskému súdu až po takmer dvoch mesiacoch od jej podania. O sťažnosti sťažovateľa podanej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sa teda rozhoduje aj s doručovaním uznesenia krajského súdu takmer 14 týždňov, čo je podľa jeho názoru „nepripustné pretože to hrubo zasahuje do sťažovateľom namietaných práv a má vplyv na jeho obhajobu v trestnom konaní a uplatňovanie práv“. Nečinnosť okresného súdu a krajského súdu v konaní o jeho sťažnosti predstavuje podľa jeho názoru podstatné porušenie jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, ako aj základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré „zásadným spôsobom vplýva aj na zákonnosť, primeranosť ďalšieho trvania jeho väzby, ako aj na samotné materiálne podmienky jeho väzby“. Spôsobom, akým okresný súd a krajský súd postupovali bez akéhokoľvek zavinenia či obštrukcie zo strany sťažovateľa, mu znemožnili „periodickú kontrolu dôvodnosti pozbavenia jeho osobnej slobody, prieskum existencie všetkých podmienok a predpokladov väzby a neprimerane zasiahli do jeho práv“. Uvedené považuje z ústavnoprávneho hľadiska za neospravedliteľné a netolerovateľné.
z odôvodnenia	Z ustanovení čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorými sa zaručuje osobná sloboda, možno vyvodit' aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (obdobne nález sp. zn. III. ÚS 7/00). Článok 5 ods. 4 dohovoru predstavuje habeas corpus ustanovenie dohovoru. Toto ustanovenie poskytuje zadržanej osobe právo aktívne sa domáhať súdneho preskúmania pozbavenia slobody (rozsudok ESĽP z 28. 10. 2003 vo veci Rakevich proti Rusku, bod 43). Podľa judikatúry ESĽP väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Otázka

rýchlosti rozhodovania ma musí posudzovať s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu (rozsudok z 28. 11. 2000 vo veci Rehbock proti Slovinsku, bod 84). Ústavný súd už vo svojej judikatúre k rozhodovaniu všeobecných súdov o väzbe obvineného/obžalovaného uviedol, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenia posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám (napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napr. III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011).

Z uvedeného teda vyplýva, že okresný súd potreboval 41 dní na to, aby krajskému súdu predložil súdny spis spoločne s odôvodnenou sťažnosťou sťažovateľa proti jeho uzneseniu zo 6. apríla 2017, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby. Označené obdobie nečinnosti okresného súdu v súvislosti s predkladaním súdneho spisu krajskému súdu je z ústavnoprávneho hľadiska už na prvý pohľad neakceptovateľné (napr. IV. ÚS 253/05, kde predkladanie spisu nadriadenému súdu trvalo viac ako dva mesiace, sp. zn. I. ÚS 169/2013, kde predkladanie spisu nadriadenému súdu trvalo takmer dva mesiace, alebo sp. zn. II. ÚS 244/2015).

Neobstojí ani argument okresného súdu spočívajúci v tom, že krajský súd napokon potvrdil správnosť napadnutého uznesenia, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby. EŠLP vo svojej judikatúre (napr. rozsudok z 24. 9. 1992 vo veci Kolompar proti Belgicku, bod 45) zdôrazňuje, že nezistenie porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru neznamena, že EŠLP by bol oslobodený od preskúmania dodržania záruk podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, keďže v rámci dohovoru ide o dve samostatné ustanovenia a rešpektovanie prvého samo osebe neznamena rešpektovanie druhého. Každý, kto bol pozbavený slobody, či už v súlade so zákonom, alebo v rozpore s ním, má právo na preskúmanie zákonnosti tohto pozbavenia slobody súdom (pozri rozsudok Veľkej komory z 18. 6. 1971 vo veci De Wilde, Ooms a Versyp proti Belgicku, bod 73). Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že potvrdenie správnosti prvostupňového rozhodnutia o vzatí sťažovateľa do väzby odvolacím súdom nezbavuje prvostupňový súd povinnosti rozhodovať o väzbe a postupovať v tomto konaní urýchlene, resp. nemôže dodatočne ospravedlniť to, ak okresný súd vo väzobnej veci urýchlene nekonal. V tomto bode ústavný súd odkazuje na judikatúru EŠLP (pozri rozsudok z 29. 8. 1990 vo veci E. proti Nórsku, bod 66, rozsudok z 25. 10. 1989 vo veci Bezicheri proti Taliansku, bod 25), ktorý v súvislosti s rozhodovaním o väzbe judikoval, že nadmerná pracovná zaťaženosť sudcov a ani čerpanie dovolenky nemôžu ospravedlniť obdobia nečinnosti súdu.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené neidentifikoval žiadny relevantný dôvod, ktorý by mohol ospravedlniť nečinnosť okresného súdu v súvislosti s predkladaním súdneho spisu nadriadenému krajskému súdu na účel rozhodnutia o sťažovateľom podanej a odôvodnenej sťažnosti. V dôsledku uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý nerešpektoval požiadavku konať vo veci sťažovateľa prednostne a urýchlene, došlo k porušeniu jeho práv.

Ústavný súd rozhodol:

Práva sťažovateľa podľa čl. 17 od. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru boli porušené.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 € a náhradu trov konania.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	IV. ÚS 253/05 I. ÚS 169/2013 II. ÚS 244/2015 ESLP: rozsudok z 29. 8. 1990 vo veci E. proti Nórsku, bod 66, rozsudok z 25. 10. 1989 vo veci Bezicheri proti Taliansku, rozsudok z 24. 9. 1992 vo veci Kolompar proti Belgicku, rozsudok Veľkej komory z 18. 6. 1971 vo veci De Wilde, Ooms a Versyp proti Belgicku,
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	väzba-rýchlosť rozhodovania väzba-predĺženie lehoty trvania väzby vec (v procesnom zmysle) väzba-väzba v prípravnom konaní

spisová značka	II. ÚS 678/2017
populárny názov	prenositel'nosť dôkazov
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 22 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 10 ods. 3 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 13 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 2 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 22 ods. 2
analytická právna veta	Vo vzťahu k vyšetrovacím, vyhľadávacím oprávneniam v súťažnom práve ústavný súd uvádza, že pri ich aplikácii sa prelínajú na jednej strane „výrazné právomoci štátu typické pre prostredie súťažného práva a na druhej strane nutnosť chrániť sféru „slobody korporácií“. S pomocou judikatúry možno odvodiť, že účelom právnej ochrany v týchto prípadoch je jednak ochrana slobody ako objektívnej hodnoty, ale tiež „znezákonenie“, resp. samotné zničenie dôkazov, a tým vylepšenie si pozície v súťažnom konaní.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia boli so súhlasom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracoviska Banská Bystrica odpočúvaní v predprocesnom režime podľa zákona

č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním). Neskôr boli obvinení z trestnej činnosti súvisiacej s výstavbou urgentného príjmu Fakultnej nemocnice L. Pasteura Košice. Uvedené trestné stíhanie bolo zastavené. V priebehu prípravného konania protimonopolný úrad opakovane žiadal o nazretie do vyšetrovacieho spisu. Protimonopolný úrad, vychádzajúc tiež z týchto poznatkov, rozhodol, že konanie obchodných spoločností vedených sťažovateľmi je dohodou obmedzujúcou súťaž, ktorá je zakázaná. V sťažnosti spoločne namietajú, že údaje získané v predprocesnom štádiu trestného konania a v jeho prípravnom konaní mali byť zničené a nemali byť použité protimonopolným úradom. Zmyslom sťažnosti tak nie je v prvom rade ochrana individuálnych ústavných práv sťažovateľov, ale dosiahnutie nezákonnosti dôkazov v konaní protimonopolného úradu.

Špecializovaný trestný súd vydal tri súhlasy na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky. Súhlasy na odpočúvanie boli vydané podľa § 4 zákona o ochrane pred odpočúvaním, teda mimo režimu trestného konania, a týkali sa účastníckych telefónnych staníc užívaných sťažovateľmi. Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, bolo začaté trestné stíhanie za zločin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ako aj za zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s obzvlášť závažným zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 a 6 písm. a) Trestného zákona.

Uznesením špeciálneho prokurátora z 24. júna 2014 bolo trestné stíhanie sťažovateľov zastavené, pretože skutky, za ktoré sa trestné stíhanie viedlo, nie sú trestnými činmi. Toto uznesenie sa stalo právoplatným a vykonateľným 11. júla 2014. Podľa sťažovateľov tým zároveň odpadol dôvod na ďalšie uchovávanie záznamov, ktoré boli vyhotovené na základe súhlasov na odpočúvanie a spracované na účely vedenia trestného konania na základe príkazu na zaistenie a oznámenie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke. Súčasne vznikol aj zákonný dôvod na zničenie kópií záznamov a vyhotovených prepisov, a to tak podľa § 114 ods. 8, resp. § 115 ods. 8 Trestného poriadku, ako aj podľa § 7 ods. 4 zákona o ochrane pred odpočúvaním. Sťažovatelia namietajú, že v rozpore so zákonom sa tak do podania sťažnosti nestalo.

Listom protimonopolného úradu z 25. septembra 2014 bolo oznámené začatie správneho konania vo veci možného podozrenia z uzatvorenia dohody obmedzujúcej súťaž medzi spoločnosťami sťažovateľov. Začatiu konania predchádzala žiadosť protimonopolného úradu o nahliadnutie do trestného spisu vo veci sťažovateľov a vyžiadanie kópií zo spisu vrátane prepisov záznamov vykonaných na základe súhlasov na odpočúvanie. Špeciálny prokurátor zaslal prepisy týchto záznamov protimonopolnému úradu 15. augusta 2014 a neskôr aj 30. októbra 2014. Dňa 16. apríla 2015 bol na ústnom pojednávaní pred protimonopolným úradom bezvýsledne podaný návrh na bezodkladné zničenie záznamov. Rozhodnutím protimonopolného úradu zo 7. júla 2015 bolo konanie spoločností sťažovateľov kvalifikované ako zakázaná dohoda obmedzujúca súťaž, pričom zároveň boli uvedeným spoločnostiam uložené aj pokuty.

Sťažovatelia poukazujú na to, že ako fyzické osoby, ktorých telefonická komunikácia bola odpočúvaná a ktorých trestné stíhanie bolo právoplatne zastavené, však nie sú účastníkmi konania vedeného protimonopolným úradom, a preto v tomto konaní nemohli uplatniť prostriedky na ochranu ich porušených práv. V snahe dosiahnuť nápravu preto podali podnet prokurátorovi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý smeroval k preskúmaniu zákonnosti postupu špeciálneho prokurátora, keďže tento nielenže nezničil záznamy, ale ich prepisy protiprávne poskytol protimonopolnému úradu. Prípisom generálneho prokurátora z 2. októbra 2015, doručeným 14. októbra 2015, bol podnet sťažovateľov odložený ako neopodstatnený bez vykonania ďalších opatrení.

Podstatou veci je tvrdenie, že generálna prokuratúra umožnením prenesenia prepisov z odpočúvania hovorov, ktoré prebehli medzi sťažovateľmi z konania

	<p>trestného, resp. „predtrestného“ – operatívneho konania (podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním), do protimonopolného konania zasiahla do súkromia sťažovateľov. Vyjadrenie generálnej prokuratúry v tejto veci je podľa sťažovateľov nedostatočné, a takto porušujúce právo na inú právnu ochranu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd vo vzťahu k vyšetrovacím, vyhľadávacím oprávneniam v súťažnom práve už uviedol (II. ÚS 84/2018), že sa pri ich aplikácii prelínajú na jednej strane „výrazné právomoci štátu typické pre prostredie súťažného práva“ a na druhej strane nutnosť chrániť sféru „slobody korporácií“. S pomocou judikatúry možno odvodiť, že účelom právnej ochrany v týchto prípadoch je jednak ochrana slobody ako objektívnej hodnoty, ale tiež „znezákonenie“, resp. samotné zničenie dôkazov, a tým vylepšenie si pozície v súťažnom konaní. Ústavný súd konštatuje, že otázka zákonnosti dôkazov je rozvíjajúcou sa témou slovenského práva vrátane práva ústavného, avšak s tým, že táto téma je stále poznačená mnohými zjednodušeniami. Ústavný súd určite citlivo skúma ústavnosť využívania informačno-technických prostriedkov.</p> <p>Predmetná vec je však špecifická tým, že sťažovatelia broja proti použitiu dôkazov z (pred)trestných konaní vedených proti nim na účely protimonopolného konania vedeného proti obchodným spoločnostiam, ktoré sú ovládané práve sťažovateľmi. Sťažovatelia tak v podstate chránia viac, resp. výlučne svoje obchodné spoločnosti, než svoje individuálne práva fyzických osôb.</p> <p>Rada protimonopolného úradu v odvolacom správnom konaní rozhodla, že konanie troch označených obchodných spoločností je dohodou obmedzujúcou súťaž pri účasti a podávaní ponúk v procese predmetného verejného obstarávania, ktorá mala za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu stavebných prác vrátane dodávok zariadenia na území Slovenskej republiky prostredníctvom priameho alebo nepriameho určenia cien tovaru, rozdelenia trhu a koluzívneho správania, v dôsledku ktorého podnikatelia koordinovali svoje správanie v procese verejného obstarávania, ktorá je podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) a § 4 ods. 3 písm. a), c) a f) zákona o ochrane hospodárskej súťaže v znení účinnom do 31. decembra 2011 zakázaná. Je potrebné dodať, že skoršie, prvostupňové rozhodnutie protimonopolného úradu v časti 4.2 priamo cituje obsah rozhovorov medzi sťažovateľmi.</p> <p>Ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie zistil, že obchodné spoločnosti sťažovateľov podali proti rozhodnutiu rady protimonopolného úradu správnu žalobu. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsiahlym rozsudkom z 18. januára 2017 napadnuté rozhodnutie rady protimonopolného úradu práve pre nezákonnosť použitia dôkazov zrušil a vrátil protimonopolnému úradu na ďalšie konanie. Protimonopolný úrad podal proti tomuto rozsudku kasačnú sťažnosť, ktorá bude prejednávaná Najvyšším súdom Slovenskej republiky. Krajský súd prísny výkladom v rozsudku určil, že k zákonnému použitiu ITP dôkazov podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže sa dopredu vyžaduje súhlas súdu exkluzívne na žiadosť protimonopolného úradu, čo v predmetnej veci nebolo naplnené.</p> <p>V každom prípade platný právny stav v dobe rozhodovania ústavného súdu je taký, že rozhodnutie protimonopolného úradu je právoplatne zrušené, a teda je nastolený právny stav, ku ktorému mala smerovať prerokovaná ústavná sťažnosť.</p> <p>Univerzálnosť, generálna klauzula ústavnej sťažnosti (II. ÚS 50/2015), umožňuje komplexné pokrytie zásahov verejnej moci do základných práv fyzických a právnických osôb. Z toho vyplynula možnosť sťažovateľov napadnúť zásahy do ich práv, avšak v konaní ktoré je križovatkou trestného a správneho konania. Tieto zásahy sa však zjavne týkajú ich obchodných spoločností, trestné konanie bolo zastavené, a preto možno o prerokovanej ústavnej sťažnosti rozhodnúť nevyhovením bez toho, aby mali sťažovatelia ujmu</p>

	<p>na ich základných právach.</p> <p>Ústavný súd zhŕňa, že z (i) argumentácie sťažovateľov, (ii) zo skutočnosti, že uznesením o prijatí bola sťažnosť proti protimonopolnému úradu odmietnutá, pretože sťažovatelia ako fyzické osoby neboli účastníkmi súťažného konania, a z (iii) predmetu konania protimonopolného úradu a správnej žaloby vyplýva, že obsahom predmetu konania na ústavnom súde bola otázka prenositeľnosti dôkazov, a tak ochrana obchodných spoločností. Krajský súd túto ochranu poskytol, a preto sa stratila relevantná súvislosť medzi napadnutým zásahom generálnej prokuratúry a označenými individuálnymi ústavnými právami sťažovateľov. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosti nevyhovuje. Ak sa zmení právny stav po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o kasačnej sťažnosti, ústavný súd môže poskytnúť ústavnoprávnu ochranu.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosti sťažovateľov sa nevyhovuje.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	II. ÚS 84/2018
súvisiace právne predpisy	zákon č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov
klúčové slová	záznam odpočúvanie dokazovanie-uplatnenie dôkazov telekomunikácie tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a záznamov dokazovanie-dôkaz

spisová značka	II. ÚS 53/2018
populárny názov	ustanovený právny zástupca - náhrada trov
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Ak je účastník konania zastúpený zmluvne na základe plnej moci, teda sa nezastupuje sám, tak to nemá žiaden vplyv na skutočnosť, že právo na náhradu trov konania má práve a len účastník, a nie jeho právny zástupca. Ak je však právny zástupca ustanovený štátnou mocou, tak vzniká paralelný (súkromno) právny vzťah medzi štátom a ustanoveným advokátom, ktorý vznikol menovaním a akceptáciou menovania. Judikatúra považuje ustanoveného advokáta za účastníka konania pre časť konania, ktorá sa ho týka, teda otázky súvisiace s jeho ustanovením, ale aj s jeho odmenou.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je v civilnom procese podľa § 30 bývalého Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ustanovený právny zástupca, ktorý sa opravnými prostriedkami proti štátnej správe okresného súdu domáha v rámci konania, v ktorom bol ustanovený, svojej odmeny. Žalobca žaloval v roku 2003 Slovenskú republiku – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o náhradu škody, o zaplatenie sumy 3 983 270,26 € (120 000 000 Sk), pretože bol 4 roky trestne

	<p>stíhaný, z toho 4 mesiace väzobne. Okresný súd mu uznesením z 9. novembra 2007 ustanovil sťažovateľa ako právneho zástupcu.</p> <p>Okresný súd rozsudkom žalobu zamietol a zároveň rozhodol, že štát je povinný nahradiť právnomu zástupcovi žalobcu trovy právneho zastúpenia v sume 49 939,65 €. Žalobca 19. decembra 2009 zomrel. Okresný súd ako štát, teda v pozícii entity, ktorá podľa výroku mala nahradiť ustanovenému právnomu zástupcovi vysoké trovy, podal 31. decembra 2009 proti rozsudku odvolanie vo výroku o povinnosti nahradiť trovy s tým, že vzhľadom na prehnajú výšku hodnoty sporu a neodôvodnenosť žalobného nároku je adekvátne len ¼ sumy priznanej súdom prvého stupňa. Odvolanie proti zamietacej časti rozsudku podali pozostalí po žalobcovi. Krajský súd v odvolacom konaní potvrdil rozsudok v meritórej časti a v časti trov rozsudok zrušil, pretože po novele Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 495/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak bol účastníkovi súdom ustanovený zástupca alebo ak ide o zastupovanie na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, pri náhrade trov konania sa postupuje podľa osobitného predpisu, ktorým je § 15 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.</p> <p>Najvyšší súd ako súd dovolací napadnutým uznesením odmietol dovolanie ako podané neoprávnenou osobou, pretože ustanoveného advokáta nepovažoval za účastníka konania o trovách a posudzoval ho ako právneho zástupcu na zmluvnom základe medzi účastníkom a právnym zástupcom.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstatou veci je ústavnoprávne preskúmanie tvrdenia, že so sťažovateľom ako ustanoveným advokátom (ako podnikateľom v slobodnom povolani) sa v časti konania o trovách proti štátu, ktorý ho ustanovil, malo konať ako s účastníkom konania. Takto by si sťažovateľ v pozícii účastníka konania mohol hájiť zákonnú výšku svojej odmeny. Najvyšší súd nepripustením dovolania podaného v mene ustanoveného zástupcu mal porušiť právo na prístup k súdu.</p> <p>V predmetnej veci podal sťažovateľ vo svojom mene dovolanie proti zrušujúcemu rozhodnutiu krajského súdu, ktoré sa týkalo jeho odmeny. Najvyšší súd dovolanie odmietol s tým, že sťažovateľ nebol účastníkom konania. Najvyšší súd uviedol: „advokát v konaní zastupuje účastníka konania na základe plnej moci (§ 25 O.s.p.), avšak sám sa nestáva účastníkom konania a to ani vo vzťahu k trovám konania. Súd vždy rozhoduje o trovách konania účastníka a len ten je procesne oprávnený podávať tak riadne ako aj mimoriadne opravné prostriedky v konaní. V tomto smere treba uviesť, že výroky súdov nižších stupňov nesprávne formulovali túto povinnosť, keď uviedli povinnosť nahradiť trovy priamo právnomu zástupcovi, vždy trovy patria účastníkovi a advokát je v zmysle § 149 O.s.p. len tzv. platiacim miestom. Dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolanie podané bolo podané osobou, ktorá na jeho podanie nie je oprávnená. Vzhľadom k tomu Najvyšší súd Slovenskej republiky toto dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. bez toho, aby sa podaným dovolaním vecne zaoberal.“</p> <p>V civilnom procesnom konaní sa často rozvíja niekoľko rovín procesnoprávných vzťahov, nielen ten základný – meritórny medzi žalobcom a žalovaným, pričom aj o paralelných vzťahoch sa rozhoduje v základnom konaní. Klasickým prípadom je napríklad konanie o svedočnom vo vzťahu ku svedkovi. Ak je účastník konania zastúpený zmluvne na základe plnej moci, teda sa nezastupuje sám, tak to nemá žiaden vplyv na skutočnosť, že právo na náhradu trov konania má práve a len účastník, a nie jeho právny zástupca. Ak je však právny zástupca ustanovený štátnou mocou, tak vzniká paralelný (súkromno) právny vzťah medzi štátom a ustanoveným advokátom, ktorý vznikol menovaním a akceptáciou menovania. Judikatúra považuje ustanoveného advokáta za účastníka konania pre časť konania, ktorá sa ho týka, teda otázky súvisiace s jeho ustanovením (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 98/2010), ale aj s jeho odmenou (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 223/2008; II. ÚS 392/2017). Účastenstvo ustanoveného advokáta neodvodzujeme z definície účastenstva pre</p>

	<p>celé konanie, ale účastenstva pre časť konania, a to z § 30 OSP v spojení s § 140 ods. 2 OSP. Z uvedeného vyplýva, že v konaní týkajúcom sa vzťahu ustanoveného advokáta a štátu je advokát účastníkom konania s tým spojeným procesným komfortom. Najvyšší súd tak v prerokovanej veci odmietnutím dovolania ako neprípustného z dôvodu, že sťažovateľ nebol účastníkom konania o trovách, porušil sťažovateľovo právo na prístup k súdu chránený označenými referenčnými normami. Ústavný súd ešte dopĺňa, že zmyslom sťažnosti bolo hlavne vo všeobecnosti ustáliť postavenie ustanovených advokátov.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Práva sťažovateľa v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli.</p> <p>Uznesenie Najvyššieho súdu sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>NS sp. zn. 5 Obo 98/2010 NS sp. zn. 2 Sžo 223/2008 II. ÚS 392/2017</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>advokát, advokácia-právna pomoc Centrum právnej pomoci advokát, advokácia-odmena advokáta účastník konania dovolanie-prípustnosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prístup k súdu</p>

spisová značka	II. ÚS 54/2018
populárny názov	výsluch svedka v trestnom konaní
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	26.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov</p>
analytická právna veta	<p>Za štandardných okolností je na uvážení súdu rozhodnúť, či je nevyhnutné alebo vhodné obhajobou navrhovaného svedka predvolať. Iba za výnimočných okolností možno dospieť k záveru, že odmietnutie vypočuť určitú osobu ako svedka by bolo nezlučiteľné s čl. 6 dohovoru. Návrh na výsluch svedka sa má posudzovať z pohľadu užitočnosti tohto dôkazu pre rozhodnutie a súd nie je povinný tomuto návrhu bez ďalšieho vyhovieť (Vidal proti Belgicku). Pokiaľ sa súd rozhodne návrhu obvineného na výsluch svedka nevyhovieť, mal by toto odmietnutie zároveň riadne odôvodniť. Obvinenému nestačí len si sťažovať, že nemohol vypočuť niektorých svedkov. Základným predpokladom je, že o výsluch týchto svedkov v priebehu konania požiadal. Navyše je tiež potrebné,</p>

	aby obvinený vysvetlil, prečo je dôležité, aby navrhnutí svedkovia boli vypočutí s tým, že ich výsluch musí byť nevyhnutný na zistenie objektívnej pravdy.
skutkový stav a základné fakty	<p>Rozsudkom špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 29. júna 2012 bol sťažovateľ uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy formou účasti ako organizátor podľa § 21 ods. 1 písm. a), § 144 ods. 1 a 2 písm. c), § 138 písm. i) a § 140 písm. a) Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov so zaradením do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Uznesením najvyššieho súdu ako <u>odvolacieho súdu</u> sp. zn. 1 To 7/2012 z 30. januára 2013 bolo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku špecializovaného súdu zamietnuté ako nedôvodné. Uznesením najvyššieho súdu ako <u>dovolacieho súdu</u> sp. zn. 1 TdoV 13/2015 z 2. februára 2016 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti odvolaciemu uzneseniu najvyššieho súdu.</p> <p>Sťažovateľ namieta, že došlo k selekcii dôkazov a nepreskúmaniu jeho obhajoby. Nedostal možnosť klásť otázky spoluobžalovaným, výsluchu ktorých sa nezúčastnil. Túto možnosť nemal ani jeho obhajca, resp. mal ju len pred výsluchom sťažovateľa, ktorý bol vypočutý medzi poslednými. Právo obhajcu klásť otázky pritom nenahrádza takéto právo obžalovaného. Ďalej rozhodnutia špecializovaného súdu a najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sú arbitrárne, lebo sa opierajú len o výpovede troch svedkov, avšak zistený skutkový stav nebol logicky vyhodnotený. Skutok bol nedostatočne objasnený a nesprávna je aj jeho právna kvalifikácia. Nebol prezentovaný žiadny priamy dôkaz o tom, že išlo o organizovanie vraždy. Zásadnou chybou bolo akceptovanie výpovede svedka, ktorý bol pôvodne v postavení obvineného, a to s cieľom budiť dojem o jeho bezúhonnosti. K porušeniu práv sťažovateľa došlo aj tým, že mu nebolo doručené stanovisko prokurátora k jeho dovolaniu. Napokon je podstatné, že sťažovateľovi nebola sprístupnená zápisnica o výsluchu utajeného svedka č. 2 a nebolo umožnené ani vykonanie kontradiktórneho výsluchu tohto svedka. Hoci pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa v prípravnom konaní sa prokurátor odvolával na potrebu vypočutia utajeného svedka č. 2, napokon žiadna zápisnica z výsluchu tohto svedka sa v súdnom spise nenachádza a nie je ani zrejmé, či vypovedal pod svojím menom. Aj napriek opakovaným návrhom sťažovateľa utajený svedok č. 2 nebol vypočutý, z čoho vyplývajú viaceré podozrenia týkajúce sa príčin takéhoto postupu.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd považuje námietku sťažovateľa, podľa ktorej mu nebola sprístupnená zápisnica o výsluchu utajeného svedka č. 2 a nebolo umožnené ani vykonanie kontradiktórneho výsluchu tohto svedka, za dôvodnú a za takú, ktorá znamenala porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu. V článku 6 ods. 3 písm. d) dohovoru sú obsiahnuté dve základné práva, a to jednak právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe, ale tiež právo dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech. Princípy, ktorými sa výklad a aplikácia týchto práv riadi, sú odlišné. Kým odmietnutie návrhu obhajoby na výsluch svedka väčšinou nebýva dôvodom na konštatovanie porušenia čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, zatiaľ skutočnosť, že odsúdenie je založené na výpovedi svedka, ktorého obhajoba nemala možnosť vypočúť, je väčšinou považovaná za rozpornú s dohovorom.</p> <p>Za štandardných okolností je na uvážení súdu rozhodnúť, či je nevyhnutné alebo vhodné obhajobou navrhovaného svedka predvolať. Iba za výnimočných okolností možno dospieť k záveru, že odmietnutie vypočúť určitú osobu ako svedka by bolo nezlučiteľné s čl. 6 dohovoru. Návrh na výsluch svedka sa má posudzovať z pohľadu užitočnosti tohto dôkazu pre rozhodnutie a súd nie je povinný tomuto návrhu bez ďalšieho vyhovieť (Vidal proti Belgicku). Pokiaľ sa súd rozhodne návrhu obvineného na výsluch svedka nevyhovieť, mal by toto odmietnutie zároveň riadne odôvodniť (Sgarbi proti Taliansku). Obvinenému nestačí len si sťažovať, že nemohol vypočúť niektorých svedkov. Základným</p>

predpokladom je, že o výsluch týchto svedkov v priebehu konania požiadal. Navyše je tiež potrebné, aby obvinený vysvetlil, prečo je dôležité, aby navrhnutí svedkovia boli vypočutí s tým, že ich výsluch musí byť nevyhnutný na zistenie objektívnej pravdy (Perna proti Taliansku). Len za výnimočných okolností možno dospieť k záveru, že odmietnutie vypočuť určitú osobu ako svedka bolo nezlučiteľné s čl. 6 dohovoru. Ide napríklad o prípad, keď navrhnutý svedok môže poskytnúť dôkazy o nevine obvineného (Pello proti Estónsku).

Zo skutkového stavu tvrdeného sťažovateľom (s ktorým všeobecné sudy nijako nepolemizovali) možno konštatovať, že príslušný prokurátor v prípravnom konaní pri odôvodňovaní opodstatnenosti väzby sťažovateľa poukazoval okrem iného aj na potrebu vypočuť utajeného svedka č. 2 s tým, že proces utajenia svedka v tom čase práve prebiehal. Podľa ďalšieho (nikým nespochybnovaného) tvrdenia sťažovateľa v skutočnosti sa v trestnom spise zápisnica o výsluchu utajeného svedka č. 2 nenachádza, v dôsledku čoho nie je jasné, či sa napokon výsluch uskutočnil (avšak zápisnica o výsluchu z nejakých dôvodov nebola do spisu založená), alebo k výsluchu vôbec nedošlo (pri absencii akéhokoľvek vysvetlenia tejto skutočnosti v konfrontácii s tvrdením prokurátora o plánovanom uskutočnení výsluchu).

Inými slovami, je nejasné a nevysvetlené, či bol utajený svedok č. 2 vypočutý, v kladnom prípade, aký bol obsah jeho výpovede, a v zápornom prípade, prečo sa napokon výsluch nerealizoval, vrátane otázky, potvrdenie alebo vyvrátenie akých skutočností očakával prokurátor od zamýšľaného výsluchu utajeného svedka č. 2.

Vychádzajúc z celkom špecifických okolností prípadu, treba dôjsť k záveru, že odmietnutie vypočuť utajeného svedka č. 2, resp. zisťovať, či bol v prípravnom konaní vôbec vypočutý a v kladnom prípade, aký bol obsah jeho výpovede, je takou výnimočnou okolnosťou, ktorá zakladá porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a je porušením základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. K tomu treba dodať, že za daných osobitých okolností nie je objektívne možné zistiť, či bol výsluch svedka nevyhnutný, resp. potrebný pre rozhodnutie vo veci, a to pre úplnú absenciu základných údajov potrebných k takejto sudcovskej úvahe.

Ostatné námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v rámci dovolacieho konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 1 TdoV 13/2015 považuje ústavný súd za nedôvodné. Najvyšší súd správne konštatuje, že námietka nemožnosti klásť otázky spoluobžalovaným nebola sťažovateľom uplatnená v odvolacom konaní, čo vylučuje možnosť uplatnenia tejto námietky v dovolacom konaní.

Ústavný súd v tejto časti zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 13/2015 a vec vrátil na ďalšie konanie.

Sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 1 TdoV 13/2015 považuje ústavný súd za nedôvodnú, a preto jej nevyhovel. Sťažovateľ tvrdil a namietal, že mu nebolo doručené vyjadrenie prokurátora k jeho dovolaniu. Podľa zistenia ústavného súdu toto tvrdenie sťažovateľa nezodpovedá skutočnosti, pretože sťažovateľ vyjadrenie prokurátora k dovolaniu prevzal 26. augusta 2015, čo vyplýva z doručenky, kópiu ktorej má ústavný súd k dispozícii.

Keďže ústavný súd zrušil dovolacie uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ďalšom bude v právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu skúmať zákonnosť odvolacieho uznesenia najvyššieho súdu, čo zároveň vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k odvolaciemu uzneseniu. Podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 161 ods. 2

	<p>Civilného sporového poriadku bolo preto potrebné konanie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti postupu najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 1 To 7/2012 a jeho uznesení z 30. januára 2013 zastaviť pre nedostatok právomoci ústavného súdu, ktorý je neodstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Najvyšší súd porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Uznesenie Najvyššieho súdu sa zrušuje a vracia sa Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.</p> <p>Sťažnosti v časti namietaného porušenia práva vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods 2 ústavy v konaní vedenom Najvyšším súdom pod spis. zn. 1 TdoV 13/2015 sa nevyhovuje.</p> <p>Konanie o sťažnosti v časti smerujúcej proti postupu Najvyššieho súdu v konaní pod spis. zn. 1 To 7/2012 pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru zastavuje pre nedostatok právomoci ústavného súdu.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>ESELP - Sgarbi proti Taliansku, 21. 10. 2008, č. 37115/06</p> <p>ESELP - Perna proti Taliansku, 6.5.2003, č. 48898/99</p> <p>ESELP - Pello proti Estónsku, 12.4.2007, č. 11423/03</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	trestné konanie výsluch, výpoveď, vypočutie-výsluch svedka svedok-výsluch svedka

spisová značka	II. ÚS 57/2018
populárny názov	rovnosť účastníkov
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	10.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 2</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 37 ods. 3</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov</p>
analytická právna veta	Požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali príležitosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi a podanými vyjadreniami a reagovať na ne, sa

	<p>vzťahuje na konanie o opravných prostriedkoch rovnako, ako aj na konanie pred prvostupňovým súdom, a to bez ohľadu na to, že v podaní neboli uplatnené žiadne nové argumenty. Nedoručenie vyjadrenia žalovaného, ktorým reaguje v konaní pred krajským súdom na obsah riadneho opravného prostriedku, je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru všeobecného súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhý účastník konania.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Rozhodnutím Okresného úradu Martin z 27. novembra 2014 bolo vyslovené, že sťažovateľka ako oprávnená osoba má po pôvodných vlastníkoch právo na náhradu za pozemok parc. č. 1617 (záhrada – 677 m²), ležiaci v k. ú. , zapísaný vo vložke č. 745 v podiele 3/5-iny. O opravnom prostriedku sťažovateľky rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom z 24. apríla 2015 tak, že rozhodnutie žalovaného potvrdil. Napokon rozsudkom najvyššieho súdu z 28. septembra 2016 bol rozsudok krajského súdu potvrdený, pričom právoplatným sa stal 31. októbra 2016.</p> <p>Podľa presvedčenia sťažovateľky v súdnom konaní došlo k porušeniu jej procesných práv nedodržaním princípu rovnosti účastníkov konania a požiadavky rovnosti zbraní vyplývajúcej z čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasne sťažovateľka považuje právne závery konajúcich všeobecných súdov za nesprávne. Najvyšší súd sa z jej pohľadu nijako nevysporiadal s právnou argumentáciou uvedenou v riadnom opravnom prostriedku. Sťažovateľka namieta, že aj ďalší účastník, ktorého ona za účastníka neoznačila, bol za účastníka konania všeobecnými súdmi považovaný, a to bez riadneho procesného postupu (vydania príslušného uznesenia), pričom jej nikdy nebolo doručené žiadne vyjadrenie ďalšieho účastníka. Ďalej uvádza, že hoci žalovaný (podľa obsahu rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu) sa dvakrát vo veci vyjadril (25. februára 2015 a 29. mája 2015), ani jedno z týchto vyjadrení jej doručené nebolo. Nesúhlasí napokon ani s právnym záverom, podľa ktorého nemožno Slovenskú republiku – Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky považovať za povinnú osobu podľa § 4 ods. 1 reštitučného zákona, keďže právneho predchodcu – Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a. s., treba považovať za subjekt súkromného práva ako právnickú osobu. Nad rámec námietok uvedených v sťažnosti v rámci repliky z 29. marca 2018, ktorou reagovala na vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu, ešte poukázala na to, že žalovaným predložený administratívny spis, z ktorého všeobecné súdy vychádzali, nebol úplný a usporiadaný predpísaným spôsobom.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Nedoručenie vyjadrenia žalovaného z 25. februára 2015, ktorým reagoval v konaní vedenom krajským súdom na obsah riadneho opravného prostriedku sťažovateľky, sťažovateľke, ako aj jeho vyjadrenia z 29. mája 2015, ktorým reagoval na odvolanie sťažovateľky, sa javí z ústavnoprávneho hľadiska ako neakceptovateľné. Rovnosť zbraní je inherentným prvkom spravodlivého procesu. Právo na spravodlivý proces zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa právo, aby každá strana občianskeho súdneho konania mala primeranú možnosť brániť svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane (Ankerl c. Švajčiarsko z 23. 10. 1996). Rovnaký princíp vyplýva aj z čl. 47 ods. 3 ústavy. Jedným z prvkov spravodlivého procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je jeho kontradiktórny charakter. Každá strana musí v zásade mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkou predloženou súdu pre účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim (Mantovanelli c. Francúzsko). Súdne rozhodnutie je výsledkom konfrontácie medzi stranami, z ktorých každá musí mať možnosť vyjadriť sa a popierať požiadavky, dôkazy a argumenty druhej strany. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby sa vypočuli jej argumenty a návrhy. Požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali príležitosť</p>

oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi a podanými vyjadreniami a reagovať na ne, sa vzťahuje na konanie o opravných prostriedkoch rovnako, ako aj na konanie pred prvostupňovým súdom, a to bez ohľadu na to, že v podaní neboli uplatnené žiadne nové argumenty (Hudáková a ďalší c. Slovenská republika).

Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru všeobecného súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhý účastník konania. Ten rozhodne o tom, aké stanovisko zaujme (I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013, II. ÚS 148/2014, II. ÚS 32/2016, Trančíková c. Slovenská republika).

Medzi účastníkmi konania je nesporné, že vyjadrenia žalovaného sťažovateľke, resp. jej právnej zástupkyňi doručené neboli a o ich existencii sa preto dozvedela až z doručených rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu. Najvyšší súd v súvislosti s nedoručením druhého (odvolacieho) vyjadrenia žalovaného poukazuje na to, že toto vyjadrenie žiadnu meritórnú argumentáciu neobsahovalo. K nedoručeniu skoršieho (prvostupňového) vyjadrenia žiadne stanovisko nezaujal.

Za nedôvodné považuje ústavný súd ďalšie námietky sťažovateľky týkajúce sa tvrdeného porušenia čl. 46 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 36 ods. 2 a čl. 37 ods. 3 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Bez riešenia otázky, či ďalší účastník bol do konania krajským súdom prizvaný právom alebo neprávom a či sa tak stalo procesne správnym spôsobom, treba z pohľadu ústavného súdu konštatovať, že samotná skutočnosť, že ďalší účastník bol do veci zaangażovaný, hoci sa tak prípadne nemalo stať, resp. malo k tomu dôjsť iným spôsobom, nemá z ústavnoprávneho hľadiska vo vzťahu k sťažovateľke relevanciu. Samotným pribatím ďalšieho účastníka totiž bez ďalšieho nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľky. K tomu by došlo napríklad vtedy, keby sa ďalší účastník vo veci vyjadril a toto vyjadrenie by nebolo sťažovateľke doručené, k čomu však nedošlo. Napokon v tejto súvislosti treba poznamenať, že sťažovateľka ani neuvádza, v čom konkrétne boli jej označené práva pribatím ďalšieho účastníka porušené.

Nemožno súhlasiť ani s námietkou nesprávneho právneho posúdenia reštitučného nároku sťažovateľky, ktorej nebolo priznané právo na naturálnu reštitúciu, ale len právo na pridelenie náhradného pozemku do jej vlastníctva. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu dostatočne presvedčivým a ústavne konformným spôsobom vysvetlil, prečo nebolo možné považovať vlastníctvo štátu k predmetu reštitúcie za kontinuálne zachované v inkriminovanom čase.

Nebolo možné vyhovieť požiadavke sťažovateľky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3 000 € od najvyššieho súdu. Vyslovením porušenia označených práv sťažovateľky, zrušením rozsudku najvyššieho súdu a následným vrátením veci na ďalšie konanie bola sťažovateľke poskytnutá dostatočná ochrana jej práv a pre ňu škodlivé účinky rozsudku najvyššieho súdu boli takto odstránené. Neprichádzalo preto do úvahy priznať ešte navyše požadované finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd rozhodol:

Sťažovateľkine práva na súdnu ochranu a na rovnosť účastníkov podľa čl. 46 ods. 2 a čl. 47 od. 3 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 2 a čl. 37 ods. 3 listiny a tiež jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli.

Rozsudok Najvyššieho súdu sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

	Sťažnosti v časti požadujúcej priznanie primeraného finančného zadost'učinenia nevyhovuje a priznáva sťažovateľke náhradu trov konania.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	I. ÚS 230/03 IV. ÚS 186/09 II. ÚS 18/2013 II. ÚS 148/2014 II. ÚS 32/2016 ESELP Mantovaneli c. Francúzsko č. 21497/93 z 18.3.1997 ESELP Hudáková a ďalší c. Slovenská republika č. 23083/05 z 27.7.2010 ESELP Trančíková c. Slovenská republika, č. 17127/12 z 13.4.2015
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	strana-sporu doručenie, doručovanie

spisová značka	II. ÚS 71/2018
populárny názov	trovy konania
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania. Ak výšku uplatneného nároku stanovil žalobca autonómne, musel ako osoba znalá práva vedieť, že od uplatneného nároku sa odvíjajú aj trovy konania, ktoré prípadne bude musieť znášať.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka bola pred všeobecnými súdmi v procesnom postavení odporkyne účastníčkou konania o ochranu osobnosti. Rozsudkom okresného súdu Košice I z 2. januára 2012 bolo konanie v časti domáhajúcej sa ospravedlnenia zastavené a v prevyšujúcej časti bol návrh zamietnutý. O trovách konania bolo rozhodnuté samostatným uznesením 26. augusta 2013 tak, že sťažovateľke bola priznaná náhrada trov konania. V opravnom konaní bol názor okresného súdu zvrátený. Okresný súd vydal nové uznesenie z 1. júla 2015, ktorým náhradu trov konania sťažovateľke nepriznal. Predmetné rozhodnutie bolo napadnutým rozhodnutím krajského súdu potvrdené, a teda náhrada trov konania v konečnom dôsledku sťažovateľke priznaná nebola. Podľa tvrdenia sťažovateľky krajský súd pochybil v nesprávnom vyhodnotení

	<p>okolností prípadu. Sťažovateľka poukazuje na to, že žalobca ju ako dominus litis zažaloval na doslova astronomickú sumu (663.878,38 eur) napriek tomu, že ako osoba znalá práva (žalobca je emeritným sudcom) si musel byť vedomý dôsledkov svojho konania spočívajúcich najmä v tom, že astronomická výška uplatnenej nemajetkovej ujmy bude mať zásadný vplyv na výšku vyčíslenej náhrady trov konania. Sťažovateľka poukazuje aj na to, že žalobca sa svojho pôvodného majetku zbavil dobrovoľne – po začatí trestného stíhania (vedeného proti nemu) ho dobrovoľne previedol na syna a nevestu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013).</p> <p>Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.</p> <p>Pozornosti ústavného súdu neušlo, že výška uplatneného nároku v konaní o ochranu osobnosti v okolnostiach danej veci skutočne mohla pôsobiť šikanózne. Výšku uplatneného nároku stanovoval pritom žalobca autonómne a ako osoba znalá práva musel vedieť, že od uplatneného nároku sa odvíjajú aj trovy konania, ktoré prípadne bude musieť znášať. Pokiaľ súdy nezaviazali žalobcu celkom alebo sčasti na úhradu trov konania, rozhodli arbitrárne, najmä preto, že krajský súd sa pri svojom rozhodovaní medzi inými nijako nezaoberal námietkami sťažovateľky, ktoré sa javia, ako nie nepodstatné. Vo svojom odvolaní totiž sťažovateľka poukázala aj na to, že žalobcovi bola viacerými rozhodnutiami súdov vyplatená vysoká náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Krajský súd toto závažné tvrdenie sťažovateľky nielen neskúmal, ale v odôvodnení napadnutého uznesenia ani neuviedol, prečo tak neučinil. Uvedeným postupom došlo k porušeniu práv sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vzhľadom na takýto zásadný záver ústavný súd už nevidí potrebu osobitne sa zaoberať ďalšími námietkami uplatnenými v podanej sťažnosti, ale ani namietaným porušením čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, pretože sťažovateľka sa obsahovo bližšie ani nevenovala odôvodneniu tvrdenia o zásahu do týchto práv. Z uvedeného dôvodu ústavný súd návrhu sťažovateľky vo zvyšnej časti nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli.</p> <p>Uznesenie krajského súdu sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľke bola priznaná úhrada trov konania.</p> <p>Vo zvyšnej časti návrhu nevyhovuje.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP</p>	<p>II. ÚS 56/05</p>

a iných súdov	IV. ÚS 248/08 IV. ÚS 182/09 IV. ÚS 481/2013
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	ochrana osobnosti trovy konania

spisová značka	II. ÚS 111/2018
populárny názov	námietka zaujatosti v trestnom konaní
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	23.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	Pokiaľ obvinený v námietke zaujatosti uvádza okolnosti znamenajúce protizákonný, resp. svojvoľný postup sudcu v konaní (napríklad vyjadrenie sudcovho názoru o vine obvineného), treba takúto námietku zaujatosti považovať za spôsobilú námietku v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku, o dôvodnosti či nedôvodnosti ktorej sa preto musí zákonom predpísaným spôsobom konať a rozhodnúť.
skutkový stav a základné fakty	Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: ORP-263/VYS-SK-2016 z 27. decembra 2016 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 30. decembra 2016 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 1/2017 zo 17. januára 2017 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 15. marca 2017 bol sťažovateľ z väzby prepustený a bol prijatý jeho sľub, ustanovený dohľad probačného a mediačného úradníka, uložená povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu každú zmenu miesta pobytu, povinnosť odovzdať legálne držané zbrane a zákaz úmyselne sa priblížiť k manželke na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov. Na základe sťažnosti okresného prokurátora (ďalej len „prokurátor“) uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 7/2017 z 30. marca 2017 bolo uznesenie okresného súdu doplnené tým, že sťažovateľovi sa zakázalo vzdávať sa z miesta pobytu okrem účasti na úkonoch vykonávaných orgánmi v trestnom konaní a súdom na základe predvolania týmito orgánmi. Bola mu tiež nariadená kontrola technickými prostriedkami. Dňa 30. marca 2017 bolo realizované prepustenie sťažovateľa z väzby. Ako to zo zápisnice o zadržaní vyplýva, 28. júla 2017 bol sťažovateľ zadržaný z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku pre dôvodnú obavu, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, prípadne ak bude inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Prokurátor 28. júla 2017 navrhol vziať sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa §

	<p>71 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 29. júla 2017 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku. Uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 18/2017 z 15. augusta 2017 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby. Proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 18/2017 z 15. augusta 2017, ako aj uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 29. júla 2017 podal sťažovateľ 7. septembra 2017 sťažnosť ústavnému súdu. Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 646/2017-17 z 25. októbra 2017 bola sťažnosť vo vzťahu proti postupu krajského súdu a jeho uzneseniu prijatá na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia ústavný súd konštatuje: „Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že vzhľadom na okolnosti prípadu a prijatie veci na ďalšie konanie by mali všeobecné súdy už v tomto štádiu zväžiť dôvody väzby u sťažovateľa.“</p> <p>Podaním z 21. augusta 2017 sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 22/2016 z 18. septembra 2017 bola žiadosť zamietnutá a neprijal sa písomný sľub ani ponúkaná peňažná záruka. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu zamietnutá. Uznesenie krajského súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 10. novembra 2017. Sťažovateľ zdôrazňuje, že po zadržaní 28. júla 2017 bol vzatý do opätovnej väzby v tej istej trestnej veci a táto väzba trvá aj napriek tomu, že ústavný súd odporučil všeobecným súdom zväžiť dôvody väzby sťažovateľa.</p> <p>Uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 považuje sťažovateľ za zjavne arbitrárne a nepreskúmateľné pre absenciu riadneho odôvodnenia. Sťažovateľ namieta porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm c), ods. 3 a ods. 4 dohovoru.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z hľadiska časovej postupnosti v konaniach vedených všeobecnými súdmi sa javí ako primárna námietka sťažovateľa, podľa ktorej okresný súd rozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby 18. septembra 2017 bez toho, aby predtým rozhodol o námietke sťažovateľa z 15. septembra 2017 smerujúcej proti zaujatosti sudcu. Túto zaujatosť videl sťažovateľ najmä v tom, že 14. septembra 2017 mu „kamarátsky“ radil nepodávať žiadne ďalšie sťažnosti, aby nevznikli príehy s tým, že ak nepodá ďalšiu sťažnosť, garantuje mu skončenie vyšetrovania do dvoch týždňov a ukončenie veci do jedného mesiaca trestným rozkazom.</p> <p>Právo obvineného na nestranného sudcu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru treba považovať nepochybne aj za súčasť konania o väzbe. Treba ho teda považovať za súčasť procesných práv obvineného aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Povinnosťou všeobecných súdov je umožniť obvinenému uplatnenie práva na nestranného sudcu tak, aby sa zachoval jeho reálny obsah a zmysel. Inak by totiž toto právo nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Výklad príslušných ustanovení dotknutých právnych predpisov musí byť preto taký, aby sa uplatnenie práva na nestranného sudcu v konaní o väzbe obvinenému reálne umožnilo (mutatis mutandis II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 175/2017).</p> <p>Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a z hľadiska čl. 6 ods. 1 dohovoru ju možno posudzovať z rôznych hľadísk. Bežne sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonáva.</p>

Práve tu sa uplatňuje teória zdania (théorie des apparences), podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán a predovšetkým obvineného (Piersack v. Belgicko, Delcourt v. Belgicko).

Taká skutková okolnosť spočívajúca v postupe sudcu v konaní, ktorú treba považovať (v prípade, že by bola preukázaná) za nezákonnú alebo za svojvoľnú z dôvodu nejednoznačnosti či protirečivosti z hľadiska zákona, je spôsobilým skutkovým dôvodom na námietku zaujatosti (II. ÚS 153/08). Pri aplikovaní už uvádzaných zásadných zovšeobecnení na daný prípad treba uviesť, že podľa obsahu námietky zaujatosti mal sudca v rámci výsluchu sťažovateľa 14. septembra 2017 tomuto okrem iného povedať, aby nepodával žiadne ďalšie sťažnosti, ktoré by spôsobili iba prieťahy, a potom mu garantuje skončenie vyšetrovania do dvoch týždňov a ukončenie veci do jedného mesiaca trestným rozkazom. V hypotetickej rovine možno uviesť, že takéto prehlásenie konajúceho sudcu (ak by zodpovedalo skutočnosti) by bolo potrebné celkom jednoznačne považovať za nezákonný postup, pretože takýmto výrokom by sudca ešte pred skončením prípravného konania prakticky otvorene prejudikoval svoj názor o vine obvineného. Takéto vyjadrenie sudcu je v priamom rozpore s ústavnou a zákonnou prezumpciou nevinu. Trestným rozkazom možno totiž rozhodnúť iba o uznaní viny, nie teda o oslobodení spod obžaloby.

V zásadnej rovine treba uviesť, že pokiaľ obvinený v námietke zaujatosti uvádza okolnosti znamenajúce protizákonný, resp. svojvoľný postup sudcu v konaní (napríklad vyjadrenie sudcovho názoru o vine obvineného), treba takúto námietku zaujatosti považovať za spôsobilú námietku v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku, o dôvodnosti či nedôvodnosti ktorej sa preto musí zákonom predpísaným spôsobom konať a rozhodnúť. V danej súvislosti sa ako významná javí aj skutočnosť, že uznesením okresného súdu č. k. 1 Tp 22/2016-304 z 28. novembra 2017 podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o vlastnom nevyhlásení z prejednávania trestnej veci sťažovateľa vedenej okresným súdom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016. Stalo sa tak až po právoplatnom ukončení konania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, a preto pochybenie, ku ktorému došlo, sa takýmto dodatočným uznesením nedalo napraviť. Okrem toho táto skutočnosť zjavne protirečí právnomu názoru krajského súdu, podľa ktorého vzhľadom na § 32 ods. 6 Trestného poriadku sa o námietke zaujatosti sťažovateľa nemalo konať, keďže bola založená na procesnom postupe sudcu.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti krajský súd svojím uznesením sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017, ktorým nenapravil pochybenie okresného súdu, porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti sudcu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016. Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Na základe citovaného ustanovenia ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017.

Napriek tomu, že ústavný súd po vyslovení porušenia označených práv sťažovateľa uznesenie krajského súdu zrušil, nepostupoval v ďalšom podľa citovaného § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde. Odhliadnuc od skutočnosti, že sťažovateľ vrátenie veci na ďalšie konanie nepožadoval, za rozhodujúcu okolnosť považoval ústavný súd tú skutočnosť, že sťažovateľ bol medzitým uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 162/2017 zo 17. januára 2018 prepustený z väzby, pričom k realizácii prepustenia došlo 19. januára 2018. O väzbe možno totiž rozhodovať vždy iba s účinkami pro futuro (I. ÚS 88/04, I. ÚS 115/07, II. ÚS 108/08).

Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra

2017 v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti sudcu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016, nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať ďalšími námietkami sťažovateľa smerujúcimi proti spôsobu jeho vypočutia sudcom, nezisťovaniu skutočností vzťahujúcich sa k dôvodom prepustenia z väzby apod.

Sťažovateľ ďalej namietal, že konanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby nebolo ani na okresnom súde, ale ani na krajskom súde dostatočne urýchlené. O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene („bref délai“, „speedily“). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu. Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru (Bezicheri v. Taliansko, Sanchez – Reisse v. Švajčiarsko, II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014, II. ÚS 80/2015). Z dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, treba dospieť k záveru, že konanie na okresnom súde trvalo celkom 36 dní od predloženia žiadosti prokurátorom okresnému súdu 5. septembra 2017 do predloženia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti 11. októbra 2017. Tvrdenie krajského súdu, podľa ktorého bol spis okresnému súdu prokurátorom predložený až 5. septembra 2017 (nie teda 31. augusta 2017, keď je datovaný list prokurátora), treba považovať za prijateľné, lebo vyplýva z príslušnej dátumovej pečiatky podateľne okresného súdu. Nemožno preto súhlasiť so sťažovateľom tvrdiacim, že toto konanie trvalo 41 dní. Vzhľadom na už citovanú konštantnú judikatúru považuje ústavný súd konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na okresnom súde, ktoré trvalo 36 dní, za nesúladne s už definovanými princípmi. Na tomto závere nič nemení, sťažovateľom inak nespochybnené, tvrdenie predsedníčky krajského súdu, podľa ktorého až 6. septembra 2017 prevzal obhajca uznesenie krajského súdu potvrdzujúce opätovné vzatie sťažovateľa do väzby. Z uznesenia okresného súdu č. k. 1 Tp 22/2016-253 z 18. septembra 2017 totiž vôbec nevyplýva, že by dátum rozhodovania okresného súdu bol ovplyvnený okolnosťou, ktorú predsedníčka krajského súdu namieta. Postupom okresného súdu preto došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe.

Sťažovateľ požadoval priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 1 500 € od okresného súdu ako satisfakciu za ujmu utrpenú pomalým rozhodovaním o jeho väzbe. Ústavný súd považoval túto požiadavku za primeranú do výšky 500 €. Vychádzal pritom z časového rozsahu zistených prieťahov v konaní, zo zásady spravodlivosti, ako aj z charakteru trestnej činnosti. V prevyšujúcej časti, teda čo sa týka sumy 1 000 €, z dôvodov už uvedených sťažnosti nevyhoveli.

Ústavný súd rozhodol:

Krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s nerozhodnutím o námietke zaujatosti sudcu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016.

Uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 19/2017 z 23. októbra 2017 zrušuje.

Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 22/2016 porušil právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadost'učinenie vo výške 500 € a

	náhradu trov konania. Sťažnosti pre namietané porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 19/2017 v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o väzbe, ale tiež v časti požadujúcej priznanie finančného zadost'učinenia vo výške prevyšujúcej 500 € od okresného súdu a vo výške 1 500 € od krajského súdu nevyhovuje.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	II. ÚS 116/2011 II. ÚS 266/2013 II. ÚS 175/2017 EŠLP Piersack v. Belgicko č. 8692/79 z 26.10.1984 EŠLP Delcourt v. Belgicko č. 2689/65 z 17.1.1970 I. ÚS 88/04 I. ÚS 115/07 II. ÚS 108/08 EŠLP Bezicheri v. Taliansko č. 11400/85 z 25.10.1989 EŠLP Sanchez – Reisse v. Švajčiarsko č. 2689/65 z 21.10.1986 II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014, II. ÚS 80/2015
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	väzba-žiadosť o prepustenie väzba-rýchlosť rozhodovania sudca-nestrannosť

spisová značka	II. ÚS 135/2018
populárny názov	väzba - rýchlosť rozhodovania
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	23.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5
analytická právna veta	O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene („bref délai“, „speedily“). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu. Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru.
skutkový stav a základné	Uznesením vyšetrovateľa obvodného oddelenia policajného zboru z 28. októbra

<p>fakty</p>	<p>2017 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 246 ods. 1 Trestného zákona na základe toho, že 28. októbra 2017 o 8.25 h popísal vnútornú stenu objektu podchodu vedúceho zo železničnej stanice na autobusovú stanicu na Masarykovej ulici v Prešove. Uznesením okresného súdu z 30. októbra 2017 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Uznesením krajského súdu z 12. decembra 2017 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu. Uznesenie krajského súdu bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 29. decembra 2017.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa uznesenie o vznesení obvinenia je nezákonné a arbitrárne, pretože neobsahuje náležitosti vyžadované § 206 ods. 3, ako aj § 176 ods. 2 Trestného poriadku. Sťažovateľ ďalej namieta, že zo samotnej skutkovej vety uznesenia o vznesení obvinenia je zrejmé, že opísaný skutok nemôže byť v žiadnom prípade trestným činom, pretože ide zjavne nanajvýš o priestupok proti majetku, a to obzvlášť s poukazom na materiálny korektív vyplývajúci z § 10 ods. 2 Trestného zákona.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa, bol zadržaný nezákonným spôsobom a napadnuté uznesenie okresného súdu vydal nezákonný sudca pre prípravné konanie. Sťažovateľ tiež namieta, že jeho obhajcovi bolo písomné vyhotovenie uznesenia okresného súdu doručené až 29. novembra 2017, a preto je nepochybné, že konanie o sťažnosti podanej 30. októbra 2017, ktorou sa sťažovateľ domáha prepustenia z väzby, trvá už ku dňu podania sťažnosti (15. januára 2018) viac ako jeden mesiac na jednom stupni, čím došlo k hrubému porušeniu práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o sťažnosti, ktorou sa domáha prepustenia z väzby. V súvislosti s namietaným porušením práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby sťažovateľ uvádza, že okresný súd predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti, avšak tento bol 29. novembra 2017 vrátený ako predčasne predložený (bez vykázania doručenia uznesenia stranám konania). Konanie o sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby trvalo celkom 38 dní a celkové konanie o väzbe sťažovateľa trvalo až 40 dní (od momentu obmedzenia osobnej slobody).</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene („bref délai“, „speedily“). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Neexistuje nijaká pevne ustanovená lehota, v ktorej by súd musel rozhodnúť. Či sa rozhodlo urýchlene, posudzuje sa podľa všetkých okolností prípadu. Spravidla však lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru (Bezicheri v. Taliansko, Sanchez – Reisse v. Švajčiarsko, II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014, II. ÚS 80/2015).</p> <p>Konanie v posudzovanom prípade trvalo na okresnom súde 39 dní (od 29. októbra 2017 do 7. decembra 2017). Konanie na krajskom súde trvalo 22 dní (od 7. decembra 2017 do 29. decembra 2017). Uvedená dĺžka konania na všeobecných súdoch sa javí medzi účastníkmi ako nesporná. Napriek tomu je však sťažovateľ toho názoru, že obdobie od 28. novembra 2017 (prvé predloženie spisu krajskému súdu) do 7. decembra 2017 (druhé predloženie spisu krajskému súdu) nemožno v skutočnosti pričítať na ťarchu okresného súdu, pretože vzhľadom na právny názor ústavného súdu bolo vrátenie spisu kvôli chýbajúcej doručke nesprávne. Podľa sťažovateľa preto treba vychádzať z toho, ako keby krajský súd konal o sťažnosti v opravnom konaní od 28. novembra 2017 do 29. decembra 2017, teda 31 dní. Obdobne aj okresný súd zdôrazňuje, že za prieťah súvisiaci s nepredložením doručky nezodpovedá, lebo rýchlosť doručovania zásielky nemohol ovplyvniť. Hoci to sťažovateľ explicitne neuvádza, pri právnom názore, ktorý zaujal, by konanie pričítateľné na ťarchu okresného súdu trvalo</p>

od 29. októbra 2017 do 28. novembra 2017, teda 30 dní.

Ústavný súd bez toho, aby sa zaoberal otázkou správnosti či nesprávnosti postupu krajského súdu, ktorý obratom 28. novembra 2017 spis vrátil pre nekompletnosť okresnému súdu, vychádza z toho, že v deň vrátenia spisu (29. novembra 2017) došlo k doručeniu uznesenia okresného súdu obhajcovi sťažovateľa, no napriek tomu spis bol krajskému súdu znova predložený až 7. decembra 2017, hoci sa tak malo a mohlo stať okamžite po vrátení doručenky okresnému súdu.

Ďalej je podstatné, že nepochybne na vrub okresnému súdu prichodí pričítať neprimerane dlhý čas spotrebovaný na písomné vyhotovenie uznesenia okresného súdu v rozsahu niečo vyše dvoch strán. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že uznesenie bolo písomne vyhotovené v predĺženej lehote povolenej predsedom okresného súdu. Ústavný súd považuje za správne stanovisko sťažovateľa, podľa ktorého ak bol sudca pracovne zaneprázdnený, potom opodstatnené by bolo povoliť mu predovšetkým predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia v neväzobnej veci, keďže väzobné veci sa musia vybavovať s osobitnou starostlivosťou a urýchlením na rozdiel od neväzobných vecí. Názor predsedníčky krajského súdu, podľa ktorého ide len o ničím nepodloženú domnienku sťažovateľa, treba odmietnuť. V rámci odbornej verejnosti je všeobecne známe, že trestní sudcovia vybavujú zvyčajne výrazne menší počet väzobných trestných vecí než neväzobne riešených trestných vecí. Námietku sťažovateľa opierajúcu sa o profesionálnu obhajcovskú skúsenostnú úvahu preto nemožno považovať za nedôvodnú. Zároveň sťažovateľa nemožno zaťažiť takým dôkazným bremenom, ktoré sa nedá uniesť. Nesmelo sa teda od neho požadovať, aby predložil dôkaz o tvrdenej pracovnej zaneprázdnenosti sudcu nielen väzobnými, ale aj neväzobnými vecami, pretože nemal žiadnu legálnu možnosť zistiť, aké konkrétne veci (väzobné a neväzobné) riešil sudca v kritickom čase. Takýto dôkaz mohol totiž predložiť iba príslušný súd a predložením takéhoto dôkazu mohol vyvrátiť tvrdenie sťažovateľa o uprednostnení vybavovania neväzobnej agendy pred väzobnou agendou v dôsledku rozhodnutia predsedu okresného súdu.

Za neakceptovateľný považuje napokon ústavný súd v danom konkrétnom prípade aj inak v zásade správny argument predsedníčky krajského súdu, podľa ktorého ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody. Táto téza nepochybne platí v prípade, ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis v súlade s jeho obsahom a zmyslom, teda ak ho aplikuje správne. V danom prípade podľa názoru ústavného súdu postup predsedu okresného súdu, ktorý predĺžil lehotu sudcovi na vyhotovenie písomného znenia uznesenia, nemožno bez ďalšieho (pre absenciu potrebných informácií týkajúcich sa štruktúry zaneprázdnenosti sudcu) považovať za správny.

Sťažovateľ požadoval priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 1 500 € od okresného súdu ako satisfakciu za ujmu utrpenú pomalým rozhodovaním o jeho vzatí do väzby. Ústavný súd považoval túto požiadavku za primeranú do výšky 1 000 €. Vychádzal pritom z časového rozsahu zistených prieťahov v konaní, ako aj zo zásady spravodlivosti.

Naproti tomu pri aplikácii už citovaných právnych zásad sťažnosti v časti namietaného porušenia práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o vzatí do väzby podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru v konaní vedenom krajským súdom nebolo možné vyhovieť. Čas spotrebovaný v opravnom konaní treba totiž považovať za primeraný. Rovnako nebolo možné vyhovieť ani požiadavke na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia od krajského súdu vo výške 1 500 € z dôvodu porušenia práva na urýchlené rozhodnutie o vzatí do väzby

Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol v priebehu konania prepustený z väzby 15.

	<p>marca 2018, nebolo už potrebné zaoberať sa požadovaným výrokom zakazujúcim okresnému súdu a krajskému súdu pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa, ale ani výrokom, ktorým by sa prikázalo bezodkladne prepustiť sťažovateľa z väzby.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Okresný súd Prešov porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o vzatí do väzby.</p> <p>Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.</p> <p>Sťažnosti sťažovateľa pre namietané porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom krajského súdu v v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o vzatí do väzby, ale tiež v časti požadujúcej priznanie finančného zadosťučinenia vo výške prevyšujúcej 1000 € od okresného súdu a vo výške 1 500 € od krajského súdu nevyhovuje.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	<p>ESEF - Bezicheri v. Taliansko; Sanchez-Reisse v. Švajčiarsko</p> <p>II. ÚS 432/2013</p> <p>II. ÚS 193/2014</p> <p>II. ÚS 80/2015</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>väzba-väzba v prípravnom konaní</p> <p>väzba-vzatie do väzby</p> <p>väzba-rýchlosť rozhodovania</p>

spisová značka	II. ÚS 148/2018
populárny názov	doručovanie - dôsledky nedoručenia
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.06.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	Všeobecný súd, ktorý ako orgán verejnej moci má povinnosť doručiť účastníkovi konania rozhodnutie vo veci samej do vlastných rúk, nemôže sa zodpovednosti za splnenie tejto povinnosti zbaviť z dôvodu, že doručením zásielky poveril poštový podnik, ktorý pri realizácii doručenia do vlastných rúk pochybil, v dôsledku čoho k fyzickému doručeniu zásielky nedošlo. Inými slovami, nesprávny postup poštového podniku pri realizácii doručenia zásielky do vlastných rúk nemôže ísť na ťarchu účastníka konania a nemôže zakladať zákonnú fikciu doručenia rozhodnutia vo veci samej do vlastných rúk.
skutkový stav a základné fakty	Matka maloletej, trvale bytom v Ekvádorskej republike, podala okresnému súdu návrh na nariadenie návratu jej maloletej dcéry a dcéry sťažovateľa, do krajiny obvyklého pobytu, teda do Ekvádora. Uznesením okresného súdu z 29. júna

	<p>2017 bolo návrhu matky vyhovené.</p> <p>Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie, avšak do dňa spísania sťažnosti (13. novembra 2017) mu nebolo ako účastníkovi konania doručené odvolacie rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Sťažovateľ nemá vedomosť o tom, akým spôsobom krajský súd rozhodol.</p> <p>Okresný súd pôvodne doručoval sťažovateľovi zásielku prostredníctvom poštového podniku v zmysle § 105 a nasl. CSP. Sťažovateľ sa na základe oznámenia pošty o uložení zásielky dozvedel o tom, že mu okresný súd zasiela zásielku a z dôvodu nemožnosti jej prevzatia priamo od doručovateľa bola uložená na pošte, kde si ju môže prevziať v 18-dňovej odbernej lehote. Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ 14. októbra 2017 dostavil na poštu, pracovnícke pošty odovzdal oznámenie o uložení zásielky a požiadal o jej vydanie. Následne pracovníčka pošty upovedomila sťažovateľa o tom, že zásielka už bola vrátená odosielateľovi a na pošte sa už nenachádza. Keďže sťažovateľ si bol vedomý toho, že odberná lehota na doručenie zásielky ešte nemohla uplynúť (na pobočku pošty sa dostavil v 17. deň odbernej lehoty), požiadal pracovníčku pošty o vysvetlenie a poskytnutie bližších informácií, prečo nebola dodržaná 18-dňová odberná lehota na prevzatie zásielky a prečo túto po 6 dňoch vrátili odosielateľovi späť. Pracovníčka pošty situáciu preverila a sťažovateľovi oznámila, že pracovníkov pošty telefonicky kontaktovala neznáma osoba zo súdu a dožadovala sa poskytnutia informácií o doručovaní predmetnej zásielky. Po tom, ako pracovníčka pošty neznámu osobu upovedomila o tom, že zásielka nebola do daného dňa (6. dňa uloženia zásielky na pošte) prevzatá, neznáma osoba z okresného súdu pracovnícke pošty tvrdila, že na zásielke nemala byť štandardná 18-dňová odberná lehota, ale len 5-dňová a že preto žiada o vrátenie zásielky. Na pokyn neznámej osoby z okresného súdu bola teda zásielka vrátená odosielateľovi, čo vyústilo do objektívnej nemožnosti adresáta zásielku prevziať, čím bolo sťažovateľovi ako účastníkovi konania znemožnené konať pred súdom. Sťažovateľ nemá možnosť dozvedieť sa o obsahu zásielky, resp. reagovať na práva a povinnosti, ktoré mu z nej vyplývajú a nemôže ani zvoliť ďalší zákonný postup vo veci. Ide o zmarenie doručovania rozhodnutia, pričom po zásahu okresného súdu do doručovania vyžiadanim si späť nedoručenej zásielky sa na zásielku hľadí, akoby nebola doručovaná a doručená. Ani rozhodnutie, na podklade ktorého zahájil okresný súd výkon rozhodnutia, preto nemôže byť právoplatné a vykonateľné.</p> <p>Podstatou sťažnosti je námietka, že hoci sťažovateľovi dosiaľ nebolo doručené odvolacie uznesenie krajského súdu, považuje okresný súd vec za právoplatne ukončenú. Porušenie označených práv vidí sťažovateľ práve v nedoručení odvolacieho uznesenia krajského súdu, ako aj v tom, že okresný súd s vecou nakladá ako s právoplatne skončenou. Okresný súd zastáva názor, že došlo k riadnemu doručeniu uznesenia krajského súdu, a to v dôsledku toho, že sťažovateľ v 5-dňovej odbernej lehote zásielku neprevzal, a preto dňom vrátenia neprevzatej zásielky okresnému súdu sa doručované uznesenie krajského súdu stalo právoplatným.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa § 111 ods. 3 CSP ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.</p> <p>Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva na oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle, nestrannne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy vykonávajú (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ústavy). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu teda predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana v zákonom predpokladanej kvalite poskytne (mutatis mutandis IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 250/2011).</p>

Jadrom sťažnosti je námietka, že hoci sťažovateľovi dosiaľ nebolo doručené odvolacie uznesenie krajského súdu, považuje okresný súd vec za právoplatne ukončenú. Porušenie označených práv vidí sťažovateľ práve v nedoručení odvolacieho uznesenia krajského súdu, ako aj v tom, že okresný súd s vecou nakladá ako s právoplatne skončenou. Okresný súd zastáva názor, že došlo k riadnemu doručeniu uznesenia krajského súdu, a to v dôsledku toho, že sťažovateľ v 5-dňovej odbernej lehote zásielku neprevzal, a preto dňom vrátenia neprevzatej zásielky okresnému súdu sa doručované uznesenie krajského súdu stalo právoplatným.

Medzi účastníkmi konania je nesporné, že k skutočnému (fyzickému) doručeniu odvolacieho uznesenia krajského súdu sťažovateľovi nedošlo. Rovnako žiaden z účastníkov nespochybnil obsah oznámenia o uložení zásielky Slovenskej pošty, a. s., z 28. septembra 2017 adresovaného sťažovateľovi od okresného súdu s podacím číslom UC196792195SK z pošty „BA 17“, podľa ktorého si sťažovateľ úradnú zásielku do vlastných rúk môže prevziať od 28. septembra 2017, pričom odberná lehota na vyzdvihnutie zásielky je 18 kalendárnych dní. Napokon, nesporné je aj to, že v rozpore s textom oznámenia o uložení zásielky pošta 4. októbra 2017 (pred uplynutím lehoty 18 kalendárnych dní, teda pred 16. októbrom 2017) zásielku zaslala späť okresnému súdu, ktorý ju prevzal 6. októbra 2017.

Naproti tomu je medzi účastníkmi konania sporný dôvod, pre ktorý bola zásielka vrátená okresnému súdu pred uplynutím 18-dňovej lehoty uvedenej v oznámení o uložení zásielky doručenom sťažovateľovi.

Za rozhodujúcu skutkovú okolnosť považuje ústavný súd tú nespornú skutočnosť, že sťažovateľ bol poštovým doručovateľom informovaný v tom zmysle, že si zásielku (ktorú mu pre neprítomnosť nebolo možné osobne doručiť) môže prevziať v odbernej lehote 18 dní. Napriek tomu v skutočnosti ešte pred uplynutím tejto odbernej lehoty, a to 4. októbra 2017, bola zásielka zaslaná späť okresnému súdu, v dôsledku čoho nebola a nemohla byť sťažovateľovi 17. dňa odbernej lehoty, kedy si ju prišiel osobne prevziať, doručená. Je teda nepochybné, že sťažovateľ bol zo strany pošty uvedený do omylu v súvislosti s dĺžkou odbernej lehoty, ktorú mal k dispozícii na prevzatie zásielky.

Podľa názoru ústavného súdu všeobecný súd, ktorý ako orgán verejnej moci má povinnosť doručiť účastníkovi konania rozhodnutie vo veci samej do vlastných rúk, nemôže sa zodpovednosti za splnenie tejto povinnosti zbaviť z dôvodu, že doručením zásielky poveril poštový podnik, ktorý pri realizácii doručenia do vlastných rúk pochybil, v dôsledku čoho k fyzickému doručeniu zásielky nedošlo. Inými slovami, nesprávny postup poštového podniku pri realizácii doručenia zásielky do vlastných rúk nemôže ísť na ťarchu účastníka konania a nemôže zakladať zákonnú fikciu doručenia rozhodnutia vo veci samej do vlastných rúk.

Vzhľadom na tento právny názor sa javí ako irelevantné, či uvedenie sťažovateľa do omylu zaviniť poštový podnik (ako to tvrdí okresný súd) alebo okresný súd (ako to tvrdí sťažovateľ a pošta). Rovnako je nepodstatné, či zásielka bola správne adresovaná a či došlo k jednému alebo dvom pokusom poštového doručovateľa zásielku sťažovateľovi doručiť pred jej uložením na pošte.

S ohľadom na vyššie uvedené ústavný súd konštatuje, že bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V ďalšom bude povinnosťou okresného súdu riadiť sa vysloveným právnym názorom ústavného súdu a odvolacie uznesenie krajského súdu sťažovateľovi zákonným spôsobom doručiť tak, aby návratové konanie mohlo byť právoplatne ukončené.

Vzhľadom na tento záver už nebolo potrebné, aby sa ústavný súd osobitne

	<p>zaoberal namietaným porušením čl. 2 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Hoci právo na doručenie zásielky s 18-dňovou odbernou lehotou nie je výslovnou súčasťou žiadneho základného práva sťažovateľa (ako na to matka správne poukazuje), vzhľadom na čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy treba prihliadať aj na zákonnú úpravu podmienok a podrobností o súdnej ochrane, čo znamená, že v konečnom dôsledku treba za súčasť základného práva na súdnu ochranu považovať aj zákonnú úpravu doručovania súdnych rozhodnutí.</p> <p>Nebolo možné vyhovieť návrhu matky na zrušenie dočasného opatrenia ústavného súdu vysloveného v bode 2 výroku uznesenia č. k. II. ÚS 148/2018-44 z 8. marca 2018. Doručením tohto nálezu dočasné opatrenie zanikne ex lege (§ 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde), a preto neprichádza do úvahy zrušovať ho rozhodnutím ústavného súdu.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa č. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli.</p> <p>Návrhu matky na zrušenie dočasného opatrenia č.k. II. ÚS 148/2018-44 z 8.3.2018 nevyhovuje.</p> <p>Sťažovateľovi bola priznaná úhrada trov.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu doručenie, doručovanie

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 220/2018
populárny názov	prieskum podaného trestného oznámenia
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	26.04.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Súčasťou práva na súdnu ochranu nie je právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, aby na základe podaného trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný zahájiť trestné stíhanie alebo zahájiť trestné stíhanie pre oznamovateľom označený trestný čin či podať obžalobu proti označeným osobám s právnu kvalifikáciou skutku podľa predstáv oznamovateľa.
skutkový stav a základné fakty	Rozsudkom okresného súdu podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku bola schválená dohoda o vine a treste uzavretá medzi prokuratorkou okresnej prokuratúry a 2 obvinenými, pričom okresný súd uznal obvinených za vinných, že spolu so skupinou neznámych páchatel'ov 18. septembra 2016 fyzicky napadli sťažovateľov ako poškodených tak, že obvinený udrel krompáčom poškodeného

	<p>do oblasti krku, následkom čoho poškodený spadol na zem a zostal ležať na zemi. Následne obvinený spolu so skupinou neznámych páchatel'ov napadli kovovými tyčami poškodeného 1, ktorého opakovane udierali po celom tele. Týmto konaním spôsobili poškodenému 1 zranenia vyžadujúce si lekárske ošetrovanie s dobou liečenia 14 dní a poškodenému 2 zranenia, ktoré si vyžiadali liečenie v trvaní 28 dní. Týmto konaním obvinení spáchali prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, za čo okresný súd obvineného odsúdil na samostatný peňažný trest vo výške 600 eur a náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov a obvineného odsúdil na samostatný peňažný trest vo výške 400 eur a náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov. Okresný súd sťažovateľov ako poškodených odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.</p> <p>Následne 3. októbra 2017 sťažovatelia, ktorí boli poškodenými, zaslali podnet na preskúmanie postupu okresnej prokuratúry Malacky, lebo boli toho názoru, že schválená dohoda je zrejme neprímeraná, a to najmä vo vzťahu k uloženým trestom obvineným, ako aj čo sa týka výroku o náhrade škody poškodených, ktorá bola riadne uplatnená v prípravnom konaní aj v konaní o dohode o vine a treste na okresnej prokuratúre. Vo svojom podnete opätovne poukázali na nesprávnu právnu kvalifikáciu zisteného skutku orgánmi činnými v trestnom konaní. Dňa 25. januára 2018 bolo sťažovateľom doručené napadnuté oznámenie generálnej prokuratúry, ktorým bolo sťažovateľom oznámené, že po preskúmaní veci sa prokurátorka, ktorá podnet vybavila, nestotožnila s právnym názorom sťažovateľov vo vzťahu k navrhovanej právnej kvalifikácii a právne posúdenie konania obvinených zo strany orgánov činných v trestnom konaní považuje za správne.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Pokiaľ ide o právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, uvedené právo nemohlo byť v prejednávanej veci vôbec dotknuté. Súčasťou práva na súdnu ochranu totiž nie je právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, aby na základe podaného trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný zahájiť trestné stíhanie alebo zahájiť trestné stíhanie pre oznamovateľom označený trestný čin či podať obžalobu proti označeným osobám s právnou kvalifikáciou skutku podľa predstáv oznamovateľa (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09). Ani z čl. 6 dohovoru nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní pre konkrétny, napr. poškodenou osobou artikulovaný trestný čin (ESLP vo veci Dziedzic proti Poľsku z 25. 11. 2003, č. 50428/99, rozsudok vo veci Helmers v. Švédsko z 29. 10. 1991, č. 11826/85; rozsudok vo veci Kusmierek v. Poľsko z 21. 9. 2004, č. 10675/02).</p> <p>Pri zásahoch do práva zaručeného čl. 8 dohovoru však ESLP vyžaduje trestne právnu ochranu len veľmi výnimočne. Pozitívny záväzok štátu viesť účinné vyšetrovanie sa vzťahuje len na veľmi závažné zásahy do samotnej podstaty tohto práva („where fundamental values and essential aspects of private life are at stake“ – pozri rozsudok vo veci X a Y proti Holandsku z 26. 3. 1985, č. 8978/80, bod 27; ďalej napr. rozsudok vo veci Söderman proti Švédsku z 12. 11. 2013, č. 5786/08, body 82 – 85). Takými sú predovšetkým vážne zásahy do fyzickej či psychickej integrity, ako sú napríklad prípady domáceho násillia, sexuálneho násillia či fyzického násillia voči skupinám vyžadujúcim špeciálnu ochranu, ako sú napr. deti. V ostatných prípadoch postačí ochrana prostriedkami iných právnych odvetví.</p> <p>Sťažovatelia namietajú, že právna kvalifikácia skutku, ktorého sa na ich osobách dopustili obvinení, mala byť odlišná od tej, ktorá zakladala prijatie dohody o vine a treste s obvinenými a prijatie rozsudku okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd k tomu uvádza, že orgány činné v trestnom konaní riadne skutok vyšetrili, prokuratúra uzatvorila s obvinenými dohodu o vine a treste tak, ako to predpokladá Trestný poriadok, a okresný súd rozsudkom schválil v súlade s</p>

	<p>Trestným poriadkom túto dohodu o vine a treste, obvinených uznal za vinných a uložil im tresty predpokladané Trestným poriadkom. Vo veci sťažovateľov teda došlo k objasneniu trestného činu, identifikácii páchatel'ov trestného činu, preukázaniu trestnej zodpovednosti konkrétnych páchatel'ov trestného činu, odsúdeniu páchatel'ov trestného činu i potrestaniu páchatel'ov trestného činu, ktorý bol na sťažovateľoch spáchaný. Postupu orgánov činných v trestnom konaní, prokuratúry i okresného súdu nemožno z ústavného hľadiska (ani pri zohľadnení judikatúry ESĽP) nič vytknúť.</p> <p>To, že sťažovatelia nesúhlasia s právnou kvalifikáciou skutku tak, ako ju ustálili orgány činné v trestnom konaní, prokuratúra i okresný súd, nemôže byť v danom prípade na podklade napadnutého oznámenia generálnej prokuratúry predmetom prieskumu ústavným súdom.</p> <p>Ústavný súd citlivo vníma, že vzhľadom na skutočnosť, že sťažovatelia ako poškodení v trestnom konaní nie sú oprávnení podať proti rozsudku okresného súdu, ktorým došlo k schváleniu dohody o vine a treste, odvolanie (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku), v spojení s druhom trestu (peňažný trest) a výškou trestu (600 eur a 400 eur), uloženým obvineným/páchatel'om trestného činu, a najmä v spojení s poškodením zdravia, ktoré utrpeli následkom spáchaného trestného činu na ich osobách, považujú sťažovatelia opísaný výsledok trestného konania za nedostatočný či nespravodlivý a pociťujú, že nedošlo u nich k naplneniu predstáv o spravodlivom potrestaní páchatel'ov trestného činu, ktorého sa stali obeťou a spôsob spáchania ktorého aj podľa názoru ústavného súdu naráža na hranice civilizovaného spoločenstva a spolunažívania. Ústavný súd musí ale poukázať, že pokiaľ sťažovatelia ako poškodení nesúhlasili s dohodou o vine a treste, okresný súd ich správne odkázal podľa § 334 ods. 2 v spojení s § 232 ods. 4 poslednou vetou Trestného poriadku s náhradou škody na civilný proces.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľov odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	<p>I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09</p> <p>ESĽP vo veci Dziedzic proti Poľsku z 25. 11. 2003, č. 50428/99</p> <p>ESĽP vo veci Helmers v. Švédsko z 29. 10. 1991, č. 11826/85</p> <p>ESĽP vo veci Kusmierek v. Poľsko z 21. 9. 2004, č. 10675/02</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>trestné konanie-trestné oznámenie</p> <p>trest</p> <p>trestný čin-právna kvalifikácia trestného činu</p> <p>poškodený</p> <p>skutok-trestnosť konania</p>

spisová značka	II. ÚS 236/2018
populárny názov	neodkladné opatrenie - autorské právo
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	10.05.2018

dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov § 31a ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti sa nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach v prípadoch, kde neodkladné opatrenia do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom, resp. kde s ohľadom na charakter konkrétneho rozhodnutia o neodkladnom opatrení nemôže toto zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, keďže nemusí zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu.</p> <p>Pokiaľ sťažovateľ sleduje neodkladným opatrením odstránenie porušovania autorských práv, toto nemožno navrhovaným neodkladným opatrením dosiahnuť a tvrdené porušovanie autorských práv žalovaným bude aj po nariadení neodkladného opatrenia pokračovať.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka sa návrhmi doručenými okresným súdom domáhala proti rôznym odporcom vydania neodkladných opatrení, ktorými navrhovala, aby okresné sudy podľa § 342 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v rozhodujúcom znení (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) nariadili odporcom zložiť zábezpeku do úschovy súdu na náhradu škody alebo inej ujmy vzniknutej ohrozením alebo porušením práva duševného vlastníctva. Okresné sudy návrhy na nariadenie neodkladných opatrení svojimi napadnutými rozhodnutiami zamietli. Krajské sudy napadnuté rozhodnutia okresných súdov svojimi napadnutými rozhodnutiami potvrdili. Sťažovateľka je presvedčená, že návrhy na nariadenie neodkladných opatrení spĺňali všetky podmienky pre ich nariadenie a okresné sudy napriek tomu tieto návrhy svojvoľne zamietli.</p> <p>Problém, s ktorým sa sťažovateľka obracia na ústavný súd, spočíva v tom, že podľa jej názoru vo veci konajúce sudy dezinterpretovali účel neodkladného opatrenia vydávaného vo veciach práva duševného vlastníctva. Sťažovateľka poukazuje na to, že úprava neodkladného opatrenia vo veciach práva duševného vlastníctva (§ 341 a § 342 CSP) je výsledkom transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (ďalej len „smernica“). Sťažovateľka tvrdí, že vydaním neodkladného opatrenia podľa § 342 ods. 1 CSP sa nemá zabrániť pokračovaniu v porušovaní práv duševného vlastníctva, ale podmieniť porušovanie práv zložením záruk na zabezpečenie odškodnenia. Vo veci konajúce sudy si podľa názoru sťažovateľky zamieňajú zabezpečenie odškodnenia so zabezpečením výkonu rozhodnutia.</p>
z odôvodnenia	<p>Predmetom sťažnosti je tvrdenie o nesprávnom výklade účelu ustanovení Civilného sporového poriadku pojednávajúcich o nariaďovaní neodkladných opatrení vo veciach práva duševného vlastníctva (§ 341 a § 342 CSP) a požiadavka na korekciu výkladu, čím by mala byť ustálená rozhodovacia prax. Vzhľadom na predmet sporu pred všeobecnými súdmi je v sťažovateľkiných veciach potrebné poukázať na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa neodkladných opatrení (predtým "predbežných opatrení" v zmysle občianskeho súdneho poriadku). Ústavný súd už vo veciach sp. zn. II. ÚS 741/2017, sp. zn. II. ÚS 447/2017, sp. zn. II. ÚS 340/2015 (ako príklad ústavný súd poukázal len na najnovšie rozhodnutia) mutatis mutandis uviedol, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Aj v konaniach, v rámci ktorých všeobecný súd rozhoduje o neodkladných opatreniach, musia byť dodržané minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu. To znamená, že takéto</p>

rozhodnutie musí obsahovať výrok, ktorý je koncentrovaným vyjadrením odôvodnenia právneho názoru všeobecného súdu. Predpokladom pre záver o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľné následnou činnosťou všeobecného súdu napr. v konaní o veci samej (porov. I. ÚS 46/00, III. ÚS 406/2013).

Ústavný súd si uvedomuje rozdielnosť bývalej právnej úpravy predbežných opatrení a súčasnej právnej úpravy neodkladných opatrení. Inak povedané, prijatím Civilného sporového poriadku sa zmenila koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorej bolo cieľom predbežných opatrení dočasne upraviť pomery účastníkov konania a následne rozhodnúť vo veci samej, resp. cieľom bolo eliminovať ohrozenie budúcej exekúcie. Nová právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Podľa § 336 ods. 1 CSP môže súd pri nariadení neodkladného opatrenia pred začatím konania vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, súd túto povinnosť neuloží. Nová právna úprava pripúšťa nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej (§ 330 ods. 2 CSP), na rozdiel od úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku, pri ktorej dočasnosť predbežných opatrení vylučovala možnosť takého výroku, ktorý by bol obsahovo totožný s výrokom vo veci samej. Súd môže tiež určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas (§ 330 ods. 1 CSP). Neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené (§ 333 CSP).

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa tak nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach v prípadoch, kde neodkladné opatrenia do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (porov. m. m. IV. ÚS 82/09), resp. kde s ohľadom na charakter konkrétneho rozhodnutia o neodkladnom opatrení nemôže toto zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, keďže nemusí zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu (porov. m. m. III. ÚS 309/2012).

V odôvodnení napadnutých rozhodnutí okresných súdov a krajských súdov je apelované na to, že sťažovateľka nepreukázala, že by zloženie zábezpeky do úschovy súdu na náhradu škody bolo spôsobilé viesť k zabráneniu porušovania autorských práv. V uvedenom kontexte je dôvodené tým, že „[s] poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že navrhovaným neodkladným opatrením žalobca nesleduje účel - legitímny cieľ, pre ktorý bola uvedená právna úprava prijatá, a to zamedzenie pokračovania v porušovaní práv duševného vlastníctva a zabezpečenie vymožiteľnosti nárokov vyplývajúcich z porušenia práv duševného vlastníctva, keď zloženia zábezpeky sa možno domáhať popri uložení povinnosti rušiteľovi - žalovanému, zdržať sa pokračovania v protiprávnom konaní. Žalobca argumentoval pokračovaním žalovaného v porušovaní autorských práv, avšak uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa porušovania práv sa už nedomáhal, a preto správne konštatoval súd prvej inštancie, že pokiaľ žalobca sleduje neodkladným opatrením odstránenie porušovania autorských práv, toto nemožno navrhovaným neodkladným opatrením dosiahnuť a tvrdené porušovanie autorských práv žalovaným bude aj po nariadení neodkladného opatrenia pokračovať.“ (ako príklad je uvedený výňatok z uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 180/2017 zo 4. augusta 2017).

Sťažovateľka, naopak, apeluje na to, že uvedený názor je nezlučiteľný s účelom smernice. Podľa čl. 9 ods. 1 písm. a) smernice členské štáty zabezpečia, aby súdne orgány na návrh navrhovateľa mohli vydať proti údajnému porušovateľovi príkaz na vykonanie predbežného opatrenia s cieľom zabrániť akémukoľvek bezprostrednému porušeniu práva duševného vlastníctva alebo zakázať a v prípade potreby s možnosťou uložiť opakovanú pokutu pri pokračovaní v údajnom porušovaní tohto práva alebo podmieniť také pokračovanie zložením

záruk určených na zabezpečenie odškodnenia vlastníka práv. Z uvedeného vyplýva povinnosť členských štátov zabezpečiť takú kvalitu platnej právnej úpravy, podľa ktorej by súdne orgány mohli alternatívne vydať príkaz na vykonanie predbežného opatrenia alebo zakázať porušovanie práva alebo podmieniť pokračovanie porušovania zložením zábezpeky.

Podľa § 341 ods. 1 CSP neodkladným opatrením môže súd nariadiť strane, aby sa zdržala konania, ktorým ohrozuje alebo porušuje právo duševného vlastníctva. Ustanovenie § 341 ods. 1 CSP systematicky predchádza § 342 ods. 1 CSP, podľa ktorého sa sťažovateľka domáha nariadenia zloženia zábezpeky žalovanému. Z čl. 9 ods. 1 písm. a) smernice nevyplýva povinnosť členského štátu nariadiť súdnym orgánom povinnosť pri porušovaní práv duševného vlastníctva zvoliť konkrétny postup riešenia sporu, ale vybaviť ich alternatívnymi prostriedkami na jeho riešenie. Zmysel čl. 9 ods. 1 písm. a) smernice je podľa názoru ústavného súdu potrebné hľadať viac v preambule k smernici ako v nekontextovom výňatku predmetného článku. Podľa bodu 10 preambuly k smernici cieľom tejto smernice je priblížiť právne poriadky tak, aby zabezpečovali vysokú, rovnocennú a jednotnú úroveň ochrany na vnútornom trhu. Uvedené nadväzuje na potrebu aproximácie legislatívy členských štátov pre riadne fungovanie vnútorného trhu (bod 9 preambuly k smernici). Výklad všeobecných súdov, podľa ktorého sťažovateľka mohla žiadať zamedzenie porušovania práv, má oporu v platnom znení zákona (§ 341 ods. 1 CSP), a to rešpektuje účel smernice. Na druhej strane možno súhlasiť aj s tým, že sťažovateľka môže požadovať zloženie zábezpeky namiesto zdržania sa porušovania práv duševného vlastníctva (§ 342 ods. 1 CSP). Zo sťažností však vyplýva, že skutkový stav bol v posudzovaných veciach taký, že licenčná zmluva so žalovaným uzavretá nebola, nebola zaplatená ani licenčná odmena a žalovaný si nesplnil ani povinnosť podľa § 165 ods. 10 autorského zákona, keď štvrt'ročne neskladal odmeny za použitie predmetov autorskej ochrany podľa platného a účinného sadzobníka. Sama sťažovateľka poukazuje na to, že v prejednávanych veciach nedošlo ani k podaniu žaloby podľa § 165 ods. 8 autorského zákona o určenie obsahu licenčnej zmluvy a nahradenia vôle ju uzavrieť, uzavretiu dohody so sťažovateľkou ako organizáciou kolektívnej správy o skladaní finančných prostriedkov na účet sťažovateľky podľa § 165 ods. 9 písm. a) autorského zákona, ak zároveň žalovaný porušuje práva duševného vlastníctva (šírením káblovou retransmisiou), a ani k preukázaniu skladania finančných prostriedkov jedným zo spôsobov podľa § 165 ods. 9 písm. b) autorského zákona.

Všeobecné súdy na základe uvedeného skutkového stavu v prejednávanych veciach hodnotili návrhy sťažovateľky na vydanie neodkladných opatrení za nevhodne zvolený spôsob riešenia vzniknutej situácie. Argumentovali tým, že za uvedenej situácie nemalo zmysel konanie žalovaného podmieňovať zložením záruky (vzhľadom na pasivitu žalovaného týkajúcu sa vyriešenia hmotnoprávných nárokov vyplývajúcich z autorského zákona). Teda aj potenciálne zloženie záruky hmotnoprávnou situáciu podľa názoru všeobecných súdov neriešilo a na iné riešenie vzniknutej situácie efektívnym spôsobom (zamedzenie porušovaniu práv duševného vlastníctva) ich sťažovateľkou podané návrhy na vydanie neodkladných opatrení petitom neoprávňovali.

Odôvodnenia napadnutých rozhodnutí krajských súdov netrpia vadou nelogickosti či nedostatkom dôvodov. Ústavný súd nenašiel v predmetných rozhodnutiach pochybenia, ktoré by ho oprávňovali do nich zasiahnuť.

Čo sa týka argumentácie bodom 24 preambuly smernice, ústavný súd uvádza, že sťažovateľka je toho názoru, že všeobecné súdy (najmä v napadnutých rozhodnutiach krajských súdov, napr. bod 10 a 11 odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 180/2017 zo 4. augusta 2017) ustálili, že v prípade porušovania práv duševného vlastníctva má vždy prednosť domáhať sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zdržania sa konania porušovateľa a v prípade podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 342 ods. 1 CSP (zloženie zábezpeky do úschovy súdu) je potrebné zo

	<p>strany navrhovateľa osvedčiť ohrozenie vymožitelnosti pohľadávky. Podľa názoru sťažovateľky „[t]ento arbitrážny záver odvolacieho súdu je zjavne v rozpore s bodom 24 preambuly Smernice 2004/48/ES (verzia v slovenskom jazyku, pozn.), podľa ktorého v závislosti od konkrétneho prípadu a ak k tomu oprávňujú okolnosti, opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy, ktoré sa majú stanoviť, by nemali zahrňovať zakazujúce opatrenia zamerané na zabránenie ďalšiemu porušovaniu práv duševného vlastníctva.“ Podľa bodu 24 preambuly smernice (verzia v českom jazyku, pozn.) „v závislosti na konkrétnom prípade a odôvodňujú-li to okolnosti, měla by opatření, řízení a nápravná opatření zahrnovat zakazující opatření k předcházení dalšímu porušování práv duševního vlastníctví“. Podľa bodu 24 preambuly smernice (verzia v anglickom jazyku, pozn.) „depending on the particular case, and if justified by the circumstances, the measures, procedures and remedies to be provided for should include prohibitory measures aimed at preventing further infringements of intellectual property rights“. V uvedených jazykových verziách možno badať chybu v preklade slovenskej verzie smernice. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa nemôže formulácia použitá v jednej z jazykových verzií ustanovenia práva Únie chápať ako jediný základ na výklad tohto ustanovenia, prípadne sa nemôže v tejto súvislosti považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými verziami. Ustanovenia práva Únie sa musia vykladať a uplatňovať jednotným spôsobom pri zohľadnení existujúcich verzií vo všetkých jazykoch Únie. V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými zneniami textu práva Únie sa má predmetné ustanovenie vykladať v závislosti od všeobecnej systematiky a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou (pozri v tomto zmysle rozsudok Kurcums Metal, C-558/11, EU:C:2012:721, bod 48 a citovanú judikatúru).</p> <p>Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutým rozhodnutiam krajských súdov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>K napadnutým rozhodnutiam okresných súdov ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Z tohoto dôvodu ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutia okresných súdov, keďže ich už meritórne preskúmali na základe odovlania krajské súdy.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sa odmieta.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	I. ÚS 46/00, III. ÚS 406/2013 III. ÚS 309/201
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	opatrenie-neodkladné autorské právo-ochrana autorských práv európske právo duševné vlastníctvo

spisová značka	II. ÚS 246/2018
populárny názov	zaistenie nároku poškodeného
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	10.05.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Zaistenie finančných prostriedkov na bankových účtoch, resp. vkladnej knižke patriacich sťažovateľovi, resp. spoločnosti G, ktoré sa realizovalo uznesením prokurátora v spojení s uznesením okresného súdu, nemožno bez ďalšieho považovať za neprimerané obmedzenie s ohľadom na § 50 ods. 1 Trestného poriadku, tým menej z ústavnoprávneho hľadiska. Hoci na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že zaistenie majetku nariadené dvoma uzneseniami prokurátora týkajúcimi sa tak nehnuteľného majetku, ako aj finančných prostriedkov je neprimerané, v skutočnosti nemožno k takémuto záveru dospieť. Reálna hodnota zaisteného nehnuteľného majetku sťažovateľa, ktorá by sa vyjadřila v cene dosiahnutej napr. pri jeho nútenom exekučnom predaji, by mohla byť rovnako dobre výrazne vyššia, ale aj nižšia, než z akej hodnoty sťažovateľ na základe ním zisťovaných cenových relácií vychádzal. Naproti tomu hodnota finančných prostriedkov na účtoch a vkladnej knižke je už teraz objektívne a reálne daná.
skutkový stav a základné fakty	Uznesením prokurátora okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 688/16/5511-125 z 5. decembra 2017 v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi ako obvinenému z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona bol postupom podľa § 50 ods. 1 písm. c) bodov 1 a 2 a písm. e) Trestného poriadku výrokmi I a II zaistený nárok dvoch poškodených obchodných spoločností na náhradu nimi uplatnenej škody v trestnom konaní, a to zaistením peňažných prostriedkov na bankovom účte a na vkladnej knižke sťažovateľa, ale tiež zaistením peňažných prostriedkov na bankovom účte obchodnej spoločnosti G, s. r. o. (ďalej len „G“), v ktorej je sťažovateľ jediným spoločníkom a konateľom. Tomuto rozhodnutiu prokurátora predchádzali v tom istom konaní jeho iné dve právoplatné rozhodnutia, ktoré sa tiež týkali zaistenia nároku dvoch poškodených obchodných spoločností. Prvým rozhodnutím z 28. marca 2017 bol zamietnutý návrh poškodených na zaistenie ich nároku na náhradu škody a druhým rozhodnutím z 28. apríla 2017 bol zaistený ich nárok zaistením majetku a iných majetkových práv sťažovateľa, ako aj iných majetkových práv spoločnosti G, než ktoré sú uvedené vo výroku I a II uznesenia prokurátora z 5. decembra 2017. Uznesením okresného súdu sp. zn. 35 Tp 12/2018 z 20. februára 2018 bola zamietnutá ako nedôvodná sťažnosť podaná sťažovateľom. V sťažnosti proti uzneseniu prokurátora poukázal sťažovateľ na jednu zo základných zásad trestného konania uvedenú v § 2 Trestného poriadku, a to na zásadu zdržanlivosti a primeranosti, podľa ktorej pri rozhodovaní o zaistení nároku poškodeného na náhradu škody treba postupovať tak, aby zaistenie majetku a majetkových práv sa uskutočnilo len do pravdepodobnej výšky škody spôsobenej trestným činom (§ 50 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku). Dôvody, pre ktoré sťažovateľ považuje uznesenia okresného súdu a prokurátora za porušenie jeho označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu, možno sumarizovať takto: Predovšetkým už len časť hodnoty zaisteného majetku a majetkových práv uznesením prokurátora z 28. apríla 2017 ďaleko presahuje pravdepodobnú výšku škody vzniknutej poškodeným. Ďalej, po vydaní uznesenia prokurátora z 28. apríla 2017 nedošlo zo strany sťažovateľa k žiadnemu mareniu alebo sťažaniu uplatnenia nároku poškodených, takže pre rozšírenie zaistenia žiaden „nový“ dôvod nevznikol. Napokon, podľa sťažovateľa z výsledkov dokazovania vykonaného po vydaní uznesenia prokurátora z 28. apríla 2017 vyplýva, že sa minimálne oslabil (ba až chýba) základný zákonný predpoklad na zaistenie nároku poškodených a už vôbec nie je daný predpoklad na akékoľvek rozšírenie tohto zaistenia.

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Dominantným argumentom sťažovateľa je, že už predchádzajúcim zaistením jeho nehnuteľného majetku (uznesením prokurátora z 28. apríla 2017) bola poškodeným poskytnutá dostatočná ochrana pre ich nároky na náhradu škody, pretože už hodnota zaisteného nehnuteľného majetku kryje škodu vo výške vyčíslenej vo vznesenom obvinení. Z tohto dôvodu považuje sťažovateľ ďalšie zaistenie jeho majetku v podobe zostatkov na účtoch, resp. vkladnej knižke patriacich jemu a spoločnosti G za neprimerané a protirečiace § 50 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno nárok poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom zaistiť až do pravdepodobnej výšky škody.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu zaistenie finančných prostriedkov na bankových účtoch, resp. vkladnej knižke patriacich sťažovateľovi, resp. spoločnosti G, ktoré sa realizovalo uznesením prokurátora č. k. 2 Pv 688/16/5511-125 z 5. decembra 2017 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 35 Tp 12/2018 z 20. februára 2018, nemožno bez ďalšieho považovať za neprimerané obmedzenie s ohľadom na § 50 ods. 1 Trestného poriadku, tým menej z ústavnoprávneho hľadiska. Hoci na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že zaistenie majetku nariadené dvoma uzneseniami prokurátora týkajúcimi sa tak nehnuteľného majetku, ako aj finančných prostriedkov je neprimerané, v skutočnosti nemožno k takémuto záveru dospieť. Reálna hodnota zaisteného nehnuteľného majetku sťažovateľa, ktorá by sa vyjadřila v cene dosiahnutej napr. pri jeho nútenom exekučnom predaji, by mohla byť rovnako dobre výrazne vyššia, ale aj nižšia, než z akej hodnoty sťažovateľ na základe ním zisťovaných cenových relácií vychádzal. Naproti tomu hodnota finančných prostriedkov na účtoch a vkladnej knižke je už teraz objektívne a reálne daná.</p> <p>Vychádzajúc z pomerne nízkej sumy týchto finančných prostriedkov (v porovnaní s tvrdenou výškou škody takmer 300 000 €), možno napokon dospieť k záveru, že doteraz realizované zaistenie majetku sa dá považovať za primerané.</p> <p>Nad rámec dosiaľ uvedeného treba povedať, že sťažovateľ nepochybne urobil po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia proti nemu viaceré také právne úkony, ktorými došlo k zmenšeniu jeho majetku (predaj nehnuteľností, prevod finančných prostriedkov inej osobe), resp. ku zníženiu jeho hodnoty (zriadenie záložného práva). Vzhľadom na úzku časovú súvislosť so začatím trestného stíhania a rýchlosť, s akou k týmto majetkovým dispozíciám sťažovateľ prikrročil, nemožno pochybovať o existencii obavy z marenia alebo zo sťažovania uspokojenia nárokov poškodených na náhradu škody.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že uznesenie prokurátora v spojení s uznesením okresného súdu sa v rámci ústavnému súdu predložených listinných dôkazov nejaví ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva odlišný názor, nemôže na tomto závere nič zmeniť.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosť sťažovateľa odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov</p>
<p>kľúčové slová</p>	<p>majetok trestné konanie</p>

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.